

לקראת שבוע מלכתא

dirshu@dirshu.co.il לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 277

פגיונים לפרשת בהעלותך

בני הבחור הי"ו שנפל מכל הגובה העצום יצא ממש 'שלם בגופו שלם בממונו', עם הכובע לראשו והמשקפיים לעיניו, ממש כביכול מלאכים סוככו והגנו עליו בנפילתו. וכמוהו עוד מאות בחורים שב"ה לא נזקקו לשום טיפול רפואי

מגיד השיעור של 'דרשו' הג"ר אפרים סגל שליט"א,
בטור רשמים אישיים מהרגעים הנוראים בחצה"ק קרלין סטולין

להתווכח ובלי לנסות ולחלוק על הרופאים או המומחים בתחומים אלו.

זהירות הזאת עוד התגברה והתעצמה ביתר שאת אחרי אסון מירון. כולנו שמענו את השיחה הנוקבת והמפורסמת של מרן האדמו"ר שליט"א, שאת תחילת דבריו הקדיש לחשיבות של ההתעוררות לתשובה ומעשים טובים, מאידך בסיום השיחה עורר על כך שכפי שרואים בחז"ל, לאחר מקרה שקורה צריך לעשות גם השתדלות גשמית כדי שח"ו לא ישנו מקרים כאלו, וכגון מה שלמדנו ממש בימים אלו בדף היומי, על ביטול הריצה על הכבש כקביעה מי יזכה בעבודת תרומת הדשן - לאחר שכהן שבר את רגלו, ותיקון הפייס מאז ואילך, ועוד כמה וכמה מקומות בש"ס כגון זה.

היה זה רגע נשגב ומרומם. הרגע לו ציפינו במשך שנים רבות, הרגע בו זכינו לחנוך לאחר ציפייה אינסופית ויגיעה רבה, את המבנה החדש שעתידי לשמש את קהל עדת חסידי קרלין, להתאספויות המרכזיות בצלו של מורנו ורבינו שליט"א.

אנשי החסידות, שילמו מכיסם כסף רב, כל אחד יותר מכפי יכולתו, למען בנייתו של המבנה הזה, שנמשכה שנים ארוכות. סוף סוף אנו זוכים לראות את הפירות, חנוכת הבית, אומנם חלקית, רק של אחד האגפים, גם הוא אינו מושלם, אבל בכל זאת, סוף סוף אנחנו כאן, בגבעת זאב, בהיכל ענק המתאים להתכנסות הגדולה של רוב מניין ובניין של חסידי קרלין, בצל הקודש בחג מתן תורה.

אני באופן אישי התרגשתי במיוחד גם מהעובדה שהגבאים במקום כיבדו אותי למסור את שיעור התורה הראשון בהתכנסות ההיסטורית. עוד מאות שנים יתכנסו כאן חסידי קרלין בחגים ובמועדים, רבבות שיעורים יתקיימו כאן בכל ימות השנה, ואת השיעור הראשון מכולם אזכה אני למסור בליל חג השבועות, בשעה 12:00 בלילה, במסכת יומא דף ל"ה ודף ל"ו...

כמדומני שרוב הציבור שהיה כמובן עסוק בהכנות לחג ברוחניות ובגשמיות, דאג להרבה מאוד דברים לאוכל שיספיק לכולם, לספרי הלימוד בוודאי יחסרו במבנה החדש, לסידורי תפילה, למקום ישיבה או עמידה, אבל נושא אחד לא הדאיג אף אחד. נושא הבטיחות...

הרי ידועה ומפורסמת היא זהירותו המופלגת של האדמו"ר מקרלין שליט"א בנושאים אלו של שמירת הגוף והנפש אשר נצטוונו עליהם בתורה באזהרות חמורות, והציות לתקנות הרפואה והבטיחות בלי

והנעדרים, אחרי כמה שעות התאסף חלק גדול מהציבור ברחוב שלפני בית הכנסת וכן בבית הכנסת הקטן הישן, ללמוד 'תיקון ליל שבועות' כבכל שנה ושנה, וראו בחוש את האמור 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני'.

היה מדהים גם לראות בחורים צעירים שפנו לאמבולנסים כשהם שוכבים על אלונקות, ובידיהם - גמרות קטנות ושאר ספרי קודש. גם למחרת התנהלה התפילה בקול רעש גדול ובהתלהבות על אף כל המצב וכל ההרגשות...

אני כשלעצמי הרגשתי ווארט ששמעתי אחרי אסון מירון, על המשנה הידועה במס' סוכה על ירידת גשם בחג הסוכות שהוא משל לעבד שמזג כוס לרבו ושפך לו רבו קיתון על פניו, וכפשוטו הכוונה היא שרבו מראה לו שאינו מרוצה ממנו ואינו רוצה בשימוש. אך באמת כידוע שצדיקים ישבו בסוכה על אף ירידת הגשמים, ושמעתי לבאר כוונת המשנה שלפעמים האדון רוצה לנסות את עבדו האם הוא מסור לו באמת או שמא אינו אלא כעבד העובד למשכורתו, ולכן מנסה אותו איך יגיב לכך שישפוך לו קיתון על פניו - כדוחה את שימושו, האם ימשיך וינסה לרצותו ולעבוד את אדונו כבתחילה, או שמא יאמר - אם אינך רוצה אז לא! והנמשל מובן מאליו, וזו היתה ממש ההנהגה שהיתה בהנהגתו הישירה של כ"ק אדמו"ר שליט"א, בל ניפול ברוחנו כביכול ח"ו אין הקב"ה רוצה בנו, אלא אדרבה, נראה מסירותנו כאשר על אף כל זאת נמשיך לעבדו בתמימות ולעשות המוטל עלינו, וכמובן כפי שדיבר בקדשו, שצריך כל אחד להתעורר לשוב בתשובה שלמה....

גם בתפקידי בישיבה הק' בביתר עילית התפעמתי מכך, שלמחרת היום ישבנו עם אנשי מקצוע שהדריכו אותנו כיצד לסייע לבחורים לצאת מהטראומה הקשה, והכינו אותנו לשאלות קשות שיהיו לבחורים, כגון רגשי אשם, או חיפוש אשמים באירוע, שאלות באמונה ח"ו וכדו', ולמעשה רוב רובם של הבחורים, גם אלו שנפגעו ומאושפזים בביה"ח, חזקים בנפשם וברוחם, וברור להם שהכל משמים והכל לטובה.

התרגשנו גם מהשתתפות הציבור הרחב בצער הקהילה, אשר נתנו הרגשה שאין זה צער פרטי של הקהילה עצמה, אלא צער של כלל ישראל כולו, וסימן משמים לכולם כהמשך ישיר לאסון הנורא במירון.

ויהי רצון שנזכה להבין ולהתעורר ולא נזדקק חלילה וחלילה לתזכורות נוספות, ולא יישמע שוד ושבר בגבולנו, ומחה ה"א דמעה מעל כל פנים, ונאמר אמן.

ואכן גם בהתכנסות זו הושקע ממון רב לבטיחות המקום, כשרובה של ההשקעה היא זמנית בלבד ולא כהשקעה לאורך זמן כאשר המבנה יהיה מוכן בעז"ה, ובכל זאת לא חסכו ממון כדי שח"ו לא תצא שום תקלה. כמו כן מונו אברכים שיפקחו על כל הנושא של הבטיחות והזהירות בכניסות והיציאות.

אך כפי שאמר האדמו"ר שליט"א בקול בוכים, בליל החג לאחר תפילת ערבית, כבר אמר דוד המלך (תהלים קלט ז) 'ואנה מפניך אברח'.

גם אני בתוך הקהל הקדוש הזה זכיתי להשתתף במעמד יחד עם חמשת בני הי"ו, וגם בנותי עמדו בעזרת הנשים.

בני הנשוי עמד על הקומות הנמוכות של הפארנצ'עס, והשני עמד יחד על כלל הבחורים על הפארנצ'עס המיוחדות לבחורים, ורקד בכל עוז, ואני עם בני הקטנים יותר עמדנו ממש ליד הפארנצ'עס, ושמחנו יחד עם כולם.

דקה לפני האסון, אמרתי לגדול מבין ילדי שעמדו עמי, ראה הנה חבריך שלך עומדים על הפארנצ'עס, יחד עם הבחורים למרות שעדיין לא חגגו בר מצווה. אולי תעמוד לידם, ואח"כ תחזור להיות לצדידי? תוך כדי שהוא מתחיל להתקדם לעבר הפארנצ'עס קרה לעינינו האסון המחריד, כאשר ראינו את כל הקומות העליונות קורסות תחתיהן.

הפאניקה היתה נוראית, והמחשבות כמובן איזמות ביותר, בפרט לאחר המקרה במירון בו מדחיפות בלבד קרה כזה אסון, קל וחומר לכזה מקרה של קריסה מכזה גובה.

אין צורך לתאר את הפאניקה שאחזה בציבור, כאשר כל אחד מחפש אחרי בני ביתו לראות שהם שלמים ובריאים.

כל הורה מבין את ההרגשה הנוראית של הפחד על ילדיו שאולי נמצאים במצוקה, אמנם אני ברוך ה' תוך כמה דקות ממש נפגשתי עם כל בני משפחתי וראינו שכולנו בחיים ב"ה בריאים ושלמים. אך כמובן שהדאגה לכלל הציבור כאשר כל אחד ואחד הוא בשר מבשרינו היתה עצומה.

בני הבחור הי"ו שנפל מכל הגובה העצום של למעלה מ-6 מטר - יצא ממש 'שלם בגופו שלם בממונו', עם הכובע לראשו והמשקפיים לעיניו, ממש כביכול מלאכים סוככו והגנו עליו בנפילתו. וכמוהו עוד מאות בחורים שב"ה לא נזקקו לשום טיפול רפואי.

השבר הוא גדול, בפרט על אלו שנסתלקו מהעולם במיטב שנותיהם, והפצועים שצריכים רחמי שמים לרפואה שלמה בקרוב.

אכן למרבה הפלא, תוך כדי חוסר הבהירות במצב הפצועים

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכיה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לע"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

אחד הטילים נפל בחצר ביתו של תושב מקומי. הרעש היה עצום ונורא, וגם ההרס בעקבותיו. בתוך דקות הגיעו למקום אנשים רבים, ובהם אנשי משטרה וביטחון, שמיהרו להיכנס אל הבית כדי לבדוק האם יש נפגעים. והנה, להפתעתם המרובה, מן הבית יוצא יהודי חרדי קשיש, ועל פניו נסוכה ארשת של שלווה ומנוחה, והוא מביע תמיהה על ההמולה ליד ביתו, כמי שאינו מרגיש כלל מה קורה כאן...

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על המחשבה הנכונה שתביא לחוף מבטחים

"וינסו משונאיך מפניך" (במדבר י', ל"ה)

חובתו על פי ההלכה.

במלחמת העולם במקום בו שהה מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל, נפלו פצצות רבות, והציבור היה נתון בפחד גדול. עד כדי כך הגיעו הדברים, שאף אחד לא היה מסוגל לישון בלילה, אלא הכל היו מוכנים עם ה'פקעלאך' ביד, כדי שברגע שתשמע האזעקה, יוכלו לברוח.

ומרן זצ"ל, כך שמעתי מבני המשפחה, שב ונרדם. המתח מסביב לא דיבר אליו כלל. הוא היה חי כמו בפלנטה אחרת.

כששאלוהו כיצד הוא מסוגל לכך, השיב מרן ואמר, שהדבר היחיד המונע ממנו להירדם בלילה, הוא קושיה ברמב"ם או באחד מנושאי כליו, ויתר הראשונים, אבל כאשר השאלות התיישבו במוחו, אין כל סיבה שלא ירדם.

פצצות? - מי זכר בכלל שיש דבר כזה...

"ובכלל", הוסיף הרב מבריסק ואמר, "מה אתם שואלים 'כיצד אני מסוגל', הרי הפסוק אומר מפורשות (תהילים פרק ג' פסוק ו') 'אני שכבתי ואישנה'... נו, אז אם הפסוק אומר, סימן שזה אפשרי, ובכל מצב; שהרי היכן נאמר הפסוק הנ"ל, אם לא בפרק שבו מתוארת בריחתו של דוד מאבשלום!".

בזמן מלחמת המפרץ (בשנת תשנ"א), החליט אחד מתלמידי מרן הגרא"מ ש"צ ל"ל לשאלו, איך זה שכל הציבור שרוי בפחד ובאימה, ואילו מרן אומר לכל השואלים בצורה ברורה וחד משמעית, שאין לעזוב את הארץ, וכן הורה גם לתלמידים שהוריהם דאגו לשלומם, וקראו להם לשוב לבתיהם ולמשפחותיהם?

השיב מרן: "איש אינו יכול להבטיח שלא יקרה כל אסון ופגע, כשם שאיש אינו יכול להיות בטוח שבחול"ל גורלו בטוח עתה יותר מאשר בארץ ישראל, יהודי אינו צריך לחשוב חשבונות היכן מצבו נחשב בטוח יותר או פחות. הרי ממילא האדם מסור רק בידי הקב"ה, כל רגע ורגע תלויים חייו ברצון הבורא. לפיכך, אין מקום לדאגה במקום מסוכן יותר, ולא לתחושת בטחון מדומה במקום שקט יותר".

אם מתבוננים במבט של אמונה, אין כאן כל ענין לרגש טבעי, לבחון היכן "בטוח" יותר או פחות. על כך אמר כבר רבינו מאיר שמחה זצ"ל בתקופת המלחמה, כשהודים חיטבו חשבונות היכן מקום בטוח יותר עבורם, כי לכל כדור ולכל פגז יש כתובת, אליה נשלח על ידי מסובב כל הסיבות.

אלא מאי, יש כאן רק שאלה הלכתית טהורה: האם נחשב מצבנו כ'מקום סכנה' ממש, האם כל אחד ואחד מיושבי הארץ, נחשב כמי שמצוי בסכנה גדולה וממשית, המחייבת לקום ולעשות מעשה ולברוח מכאן? ולדעתי, איננו מצויים בסכנה גדולה כזאת. אמנם יש מצב מסוים של סכנה ודאגה, וצריך להתפלל לקב"ה שיושיענו ויצילנו, שלא יארע פגע ונזק לאף יהודי, אך אין מקום לפחד ולברירה.

כללו של דבר, מי שמכיר בכך שחייו ביד הבורא יתברך, יודע כי אין מקומות בטוחים יותר או פחות - היד ה' תקצר! רק מי שחסר אמונה, ומרגיש בטיפשותו כי גורלו נתון בידו ובתבונתו, מחפש להבטיח את מצבו ושלומו כמו ידיו. אך לדידנו קיימים רק דיני הצלת הנפש, המחייבים לעסוק בהשתדלות בעת סכנה גמורה, וגם אז פשוט וברור שלא במעשה ההצלה תלויים חיי האדם, אלא זו

הפרק בתהילים מתחיל בפסוק 'מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו', וממשיך דוד ואומר 'ה' מה רבו צרי רבים קמים עלי', וכו'. גם דוד מצוי, אפוא, בשעה קשה מאוד של בריחה מאויבים, ועוד אויב כבנו, שאין לך צער גדול מזה.

ובכל זאת הוא אומר: "אני שכבתי ואישנה, הקיצותי כי ה' יסמכני. לא אירא מרובבות עם אשר סביב שתי עלי", "ואם כן יש לנו מכאן ראייה", אמר הרב מבריסק, "שגם במצבים הקשים ביותר אפשר לשכב ולהירדם..."

כי זו דרכם של יראים ושלמים, המאמינים בהשי"ת בכל ליבם: לאחר שעשיתי כל מה שהיה ביכולתי לעשות, יש לי את כל הזכות להיות רגוע, וגם להירדם בעת הפצצה.

שמעתי שכך היה גם עם מרן הגרי"ש אלישיב, כאשר בעת הפגזה כבדה של הלגיון הירדני ממזרח ירושלים, רעד כל הבית, ובני הבית ביקשו ממנו שירד לקומה הראשונה, אבל הוא אמר: "מה ההבדל בין הקומה הראשונה לשניה, עשיתי מה שהייתי צריך לעשות מצד ההשתדלות, ויותר מזה אין עלי שום חיוב לעשות דבר נוסף".

וכך צריכים העניינים להתנהל בכל הארועים העוברים על האדם בחייו, גם אם לא מדובר בהפגזות הנופלות ליד ביתו. אדם צריך לרשום את בנו לחידר או לישיבה, ובליבו חולפות חרדות מחרדות שונות, מי אומר שיקבלו את הילד, אולי המוסד הזה אינו מתאים לתכונות הנפש של בני, והיה כדאי לרשום אותו לת"ת או לישיבה אחרת...

מה שצריך יהודי כזה לעשות הוא, להעביר מחשבה אחת במוחו, בסגנון 'אני עשיתי את שלי, והנני סומך עתה על השי"ת שיסייע בידי ויעשה את שלו'. מחשבה שכזו היתה מרגיעה אותו, ומביאתו אל חוף מבטחים.

וכך גם בענייני השידוכין, הגורמים לטרדה עצומה אצל משפחות רבות בעם ישראל, בעוד שיש לאדם בחירה להיות רגוע גם במצבים שכאלה, וגם כשלכאורה 'לא הולך' ו'אין הצעות', לא צריך האדם להיכנס לייאוש ולתסכול. עליו לבטוח בה' בכל ליבו ומאודו, וכפי מידת בטחונו, כן תמהר ישועתו לבוא.

מעשה נס התרחש בתקופת המלחמה בעזה, באחד המושבים החרדיים בנגב. אחד הטילים נפל ביישוב, בחצר ביתו של תושב מקומי. הרעש שנגרם על ידי הנפילה היה עצום ונורא, וגם ההרס בעקבותיו.

בתוך דקות הגיעו למקום אנשים רבים, ובהם אנשי משטרה וביטחון, שמיהרו להיכנס אל הבית כדי לבדוק האם יש נפגעים.

והנה, להפתעתם המרובה, הם נתקלים במראה מוזר: מן הבית יוצא יהודי חרדי קשיש, ועל פניו נסוכה ארשת של שלוה ומנוחה. ממראה פניו אפשר היה להבין, שהוא מביע תמיהה על ההמולה ליד ביתו, כמי שאינו יודע ואינו מרגיש כלל מה קורה כאן.

מה התברר? - יהודי זה הוא כבד שמיעה, ותמיד הוא מרכיב את מכשירי השמיעה שלו. לא קרה מעולם שהוצרך להוריד את

המכשירים.

והנה, דווקא באותה שעה שבה נפל הטיל בחצר ביתו, הרגיש הקשיש לחץ במכשירי השמיעה, והוצרך להורידם מעל אזניו, וכך יצא שכאשר נשמע קול הרעש הגדול של הטיל, הוא היה מנוטרל לגמרי מכוח השמיעה, ולא שמע כלל את הרעש...

למדנו מכך, שכשהקב"ה רוצה שהאדם לא יסבול ולא ייזוק, יש לו דרכים משלו להביא את הדבר לידי ביצוע, והאדם עצמו - אם רק יסמוך על בוראו ויטיל עליו את כל יתרונו, יכול להעביר את חייו מתוך מנוחה ומרגוע, ולא יפחד משום דבר.

בעל הביטחון, הולך רגוע בעולמו. גם בענייני פרנסתו, הוא לא ירדוף לעולם אחרי דברים שאף אחד לא ביקש ממנו לרדוף אחריהם, ושאינם כלולים בדרגת ההשתדלות שלו. הוא יחדיר במוחו שמה שמגיע לו - יגיע, ומה שלא גזרו משמים שיגיע - לא יגיע, ואם כן, יש לו את כל האפשרות ללכת בטח בעולמו.

לביתו של הסבא מנובהרדוק, שגם ה'חפץ חיים' התפעל מאד ממידת הביטחון שלו, נכנסו פעם חיילים עם נשק, ואיימו על כל היהודים שהיו שם בצעקות ובחרפות. הסבא היה אז בעת ההבדלה על היין במוצאי שבת. והנה, למרות כל האיומים הנוראים - לא נע ולא זע הסבא ממקומו, ואף טיפת יין אחת לא נשפכה ארצה מגודל מנוחתו ושלוות דעתו.

כי באמת ממי הוא צריך לפחד? מאיזה קוזק או חייל רוסי טמא-נפש, שהבהמה, העושה רצון קונה, טובה ממנו? למה הוא צריך לנוע ממקומו בעת שהרובים מכוונים נגדו? הרי אם הקב"ה לא ירצה, הכדורים לא יצאו מן הקנה, כפי שאכן, קרה לבסוף, שהחיילים הלא-

קרואים הללו עזבו את הבית והותירו את כולם בריאים ושלמים! וכך היה עם ה'דברי חיים' מצאנז, שהיה רגיל להתפלל בקול גדול מאד, ופעם היה בבית מלון אחד והתפלל כדרכו, וקצין רוסי שעבר במקום היה בטוח שהיהודי הזה צועק עליו... הוא התנפל עליו וכיוון את קנה רובהו לראשו של הגאון הקדוש זצ"ל.

ה'דברי חיים' לא התפעל כלל, נעמד מול הקצין בקומה זקופה, ואמר לו 'תירה בי. אדרבה, אם אתה חושב שהכח הזה נתון בידך, תירה!'

והקצין, בשמעו את הדברים, הסתובב וברח, כל עוד נפשו בו... וה'דברי חיים' אמר אז: "אם היה לי כחוט-השערה של פחד מהקצין ההוא, הייתי בסכנת נפשות. אבל אני לא פחדתי, אלא בטחתי בה' אלוקי!".

זו היא 'מנוחת נפש הבוטח' שבעל 'חובות הלבבות' מאריך בתיאורו עליה בשער הביטחון שלו. הרי רק מלראות את הקצין הרוסי מכון את הנשק אל הראש, אפשר להשתגע מרוב פחד! ---

כל זה כאשר אין אנו מוגנים בחוד החנית של הבטחון באלוהי ישראל. כי יהודי הפוחד רק מבוראו, ומסלק מעצמו את כל הפחדים האחרים, יכול להתאזר בגבורה גם במצבים שכאלה! והראיה, שה'דברי חיים' נותר בשלוה ובמנוחה!

Dirshu
דרשו' ו'עיון
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

המרכז לסייע והכוונת תלמידים

עוד מעט המבצע מסתיים...

השתתפו עכשיו במבצע הגדול של 'אחינו' ו'דרשו'

המבצע הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' חוזר לתקופה קצרה. תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' וזוכים במתנות מ'דרשו'. זכייה מיידית של הספרים שכבשו את העולם היהודי

תרום 28 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 448 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- סט 'דרש דוד'
- חמשה חומשי תורה
- וספר המפתח על משנ"ב

* משנ"ב - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים,
'דרש דוד' - על התורה 3 כרכים, חמשה חומשי
תורה בכרך אחד, ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 384 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- ספר 'דרש דוד'
- וספר המפתח על המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
'לקראת שבת' - 5 כרכים,
'דרש דוד' - על מסכת אבות,
ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 23 ש"ח לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 276 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- של 'דרשו'
- וספר המפתח על המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
וכן ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 20 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'לקראת שבת'
- וספר המפתח על המשנ"ב

* 'לקראת שבת' סט הספרים שנקרא
בשקיקה בכל העולם היהודי, 5 כרכים
עם אלפי סיפורים מרתקים לפרשת
השבוע מלוקטים מהמבחר של
עלוני 'לקראת שבת' של 'דרשו'
וכן ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 21 ש"ח לחודש
למשך 6 חודשים
סך כל התרומה 126 ש"ח

וקבל מיידית

- 3 עותקים של ספר המפתח על המשנ"ב

המבצע לזמן מוגבל 02-5609000

שנה מאוחר יותר פגשתי את המשגיח רבי דב יפה זצ"ל, ומיד קיבל אותי בהתלהבות, ואמר לי תודה רבה מכל הלב. התפלאתי מאוד, מה קרה שרבי דב יפה מודה לי? לא זכור לי שעשיתי לו טובה כלשהי שבגינה הוא צריך להודות לי. הפליאה שלי התגברה עוד יותר כשהגר"ד יפה אמר לי: "בגללך אני לומד כל שבת כמה שעות נוספות, יותר ממה שהורגלתי עד כה". איך אני גרמתי לרבי דב יפה שילמד יותר? זה היה ממש פלא, אבל הוא לא השאיר אותי כך בפליאה...

שיחה מיוחדת ורווית הוד, עם הגה"צ רבי בנימין רימר שליט"א, חדב"נ אצל מרן פוסק הדור הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, ראש ישיבת 'קרית מלך' ומראשי ישיבת 'טשעבין', שמספר על אשר ראו עיניו ושמעו אוזניו אודות השקידה המופלאה והבלתי נתפסת של מרן זצ"ל • חלק ב

יעקב א. לוסטיגמן

בשבוע שעבר הבאנו את חלקה הראשון של השיחה שזכינו לקיים עם ראש ישיבת 'קריית מלך' והמשגיח ומראשי ישיבת טשעבין, הגה"צ רבי בנימין רימר שליט"א, חדב"נ אצל מרן פוסק הדור הגרי"ש אלישיב זצ"ל. באותה שיחה עסק הרב רימר בגודל שקידתו המופלאה של חמיו מרן הגרי"ש, אשר אין כל בריה יכולה להשיג ולהגיע, לדרגה זו של שקדנות מופלאה ועמל התורה במשך 100 שנות חיים, ללא הפסקה וללא הפוגה.

השבוע נביא את חצייה השניה של השיחה, כפי ששמענו את הדברים מפיו של ראש הישיבה שליט"א.

"פגשתי פעם את אחד מחשובי ראשי הישיבות, תלמיד חכם בעל שיעור קומה. הוא ביקש לשמוע ממני כיצד נראית הנהגתו של מרן הגרי"ש, איך נראה סדר היום של גדול הדור, ובעיקר הוא רצה לדעת כיצד נראית שבת אצל מורי חמי זצ"ל.

"תיארת לי לו איך נראית שבת אצל השווער: ביום שישי כמו כל יום, הוא משכים קום בשעות הקטנות של הלילה, לומד עד ותיקין, מתפלל, סועד פת שחרית ושוב לומד עד שעות הבוקר המאוחרות, אז הוא מגיע הביתה להתכונן לשבת קודש. בשעה 12 בצהריים, הוא כבר מוכן לשבת, הולך לבית המדרש ומתיישב ללמוד ללא הפסקה, עד כחמש דקות לפני הצפצוף המבשר על בואו של זמן הדלקת נרות, כשבימות הקיץ מדובר על שעה שבע בערך, כלומר אחרי שבע שעות לימוד.

"באותה התקופה כבר התאלמן מרן הגרי"ש מהרבנית, חמותי ע"ה, ולכן היה חוזר הביתה, מדליק נרות שבת וממחר בחזרה לבית הכנסת, לומד, מתפלל עם הציבור כמובן, ולאחר תפילת ערבית שב הביתה לקידוש וסעודה שנמשכה כשעה עד שעה ורבע. אחרי הסעודה ישב ללמוד עוד, ובשעה עשר בלילה בערך, הלך לישון קצת.

"בשבתות היה מרן ממעט בשינה לעומת שאר ימות השבוע, ולכן

בשעה אחת וחצי בערך, הוא כבר התעורר. התיישב בסלון הבית, ולמד עד תפילת שחרית שהיתה בשעה שבע בבוקר.

"מה זה אומר למד? מי שלא היה שם לא יכול להבין. אדם נורמלי בדרך כלל מתעייף אחרי שעה של לימוד רצוף. הוא צריך להתחזק ולהמשיך ללמוד עוד שעה ועוד שעה. אצל השווער זה היה הפוך, ככל שהוא למד יותר, כך הוא התלהב והיה לומד עם גישמאק הרבה יותר גדול. אחרי שעתיים הוא היה לומד בקול גדול, לא יכולת לישון בבית כשהוא היה לומד בסלון. אחרי שלוש שעות כבר היה ממש... כארי יתנשא! ככה כל הלילה, הוא למד בהתלהבות גדלה והולכת, עד שהגיע זמן תפילת השחר.

"אחרי התפילה, בשעה תשע או תשע וחצי היה חוזר הביתה, יושב לסעודת יום השבת שנמשכה כשעה, ובשעה עשר וחצי הוא כבר היה אחרי הסעודה, והלך לישון למשך כשעה. בשעה אחת עשרה וחצי הוא היה מתעורר, יוצא לבית המדרש ולומד ברצף עד השעה חמש אחר הצהריים, אז היה מוסר את השיעור הקבוע שלו, ושוב לומד עד סעודה שלישית, כשבכל הזמן הזה היתה הפסקה רק לתפילת מנחה. אחרי שבת כזאת עמוסה בלימוד, כשרצו להכניס

אנשים במוצאי שבת, כדי להתברך או לשאול שאלות, הוא לא היה נותן, כי הוא לא הספיק ללמוד... הוא הרגיש שהוא עדיין חייב להשלים...

"את כל הדברים האלה סיפרתי אז לאותו ראש ישיבה, שכמובן התרגש מאוד מהדברים, ולאחר זמן מה נפרדנו לשלום. "שנה מאוחר יותר פגשתי את המשגיח רבי דב יפה זצ"ל, הוא רק ראה אותי ומיד קידם אותי בהתלהבות ואמר לי תודה רבה מכל הלב. "התפלאתי מאוד, מה קרה שרבי דב יפה מודה לי? לא זכור לי שעשיתי לו טובה כלשהי שבגינה הוא צריך להודות לי. "הפליאה שלי התגברה עוד יותר, כשהגיר"ד יפה אמר לי: 'בגללך אני לומד כל שבת כמה שעות נוספות, יותר ממה שהורגלתי עד כה'. "איך אני גרמתי לרבי דב יפה שילמד יותר? זה היה ממש פלא, אבל הוא לא השאיר אותי כך בפליאה שלי, ומיהר להסביר לי: 'אתה זוכר שדיברת עם אותו ראש ישיבה, וסיפרת לו איך נראית שבת אצל הרב אלישיב?... כן, אני זוכר...' 'אז תדע שבאותה תקופה פגשתי את ראש הישיבה ההוא, והוא עוד היה תחת רושם הדברים ששמע ממך, וסיפר לי איך נראית שבת אצל גדול הדור.

"אמרתי לעצמי, 'סיפר לי רבי דב יפה, שאם הרב אלישיב מצליח ללמוד כל כך הרבה שעות בשבת, אולי גם אני יכול ללמוד ממנו קצת, ולפחות להרבות את שעות הלימוד שלי. ואכן, מאז אני לומד כל שבת כמה שעות נוספות יותר מכדי הרגלי, בזכות התיאור שתארת איך נראית שבת של מרן הגר"ש אלישיב...'. "כמובן שהגיר"ד יפה כבר לא היה יהודי צעיר באותם ימים, הוא היה צדיק וקדוש, וגם לפני כן לא ביטל רגע מזמנו... ובכל זאת, למרות גילו המופלג, ועל אף שגם לפני כן היה מנצל כל רגע מזמנו, הוא לא ויתר על הזדמנות להוסיף על עצמו עול תורה באופן יותר נעלה, וזה בפני עצמו כבר דרגה גדולה מאוד".

"בתוך השנה של מורי חמי זצ"ל, ביקרתי בביתר, ופגש אותי שם יהודי שלא הכרתי. 'אתה החתן של הרב אלישיב?', הוא שאל אותי והשבתי הן. הוא תיאר לי איך היה נראה הרב אלישיב שישים שנה קודם לכן, לפי החשבון שלי זה היה בערך בשנת תשט"ו מה שהוא סיפר, אבל זה נמשך על פני כמה שנים.

"הייתי אז ילד צעיר", הוא סיפר לי, "התגוררנו ב'שערי חסד', והסבתא שלי היתה גרה במאה שערים. בכל שבת, אחרי סעודת היום, אמא שלי היתה שולחת אותי לסבתא במאה שערים. הייתי מגיע לשם בערך בשעה 11 או 12 בצהרים.

"באותן שנים, כל המניינים במאה שערים היו בשעה שבע או שבע וחצי בבוקר. בשעה תשע או עשר לכל היותר כבר היו כולם בבתים, וסעדו את סעודת השבת, ובשעה עשר כבר שררה בחוץ דממה. כולם הלכו לישון שנת צהרים.

"כך הייתי צועד ברחובות הריקים מאדם, בדרך לסבתא... מול הבית שלה היה בית המדרש 'אוהל שרה', ומחלונותיו של בית המדרש היה בוקע קול יחידי, של אברך שיושב ולומד. סבתא היתה אומרת

לי: 'גש לבית הכנסת, כנס פנימה ותראה את היהודי הזה איך הוא לומד. תראה בעיניך! שתדע שיש אנשים כאלו, אולי תזכה גם אתה ללמוד ממנו, ולהגיע למעט מההתמדה שלו'. היו לו אז 12 ילדים בבית, הגדולים כבר התחתנו באותן שנים, אבל שום דבר לא הפריע לו ללמוד. הוא היה מתיישב בבית המדרש ולומד ולומד, והקול של הלימוד שלו היה יוצא והולך בכל השכונה...

"סיפור מעין זה שמעתי גם מיהודי בשם הרב אייזנבך (ברזילי), שהיה בעל קורא בהר צבי. הוא סיפר לי, שפעם אחת בשנות הילדות שלו, הוא צעד ברחובות 'מאה שערים' בערב פסח אחר הצהרים, וכשעבר ליד בית המדרש 'אוהל שרה' הוא שמע מישהו לומד בקול ובשקידה. 'אמרתי לעצמי שאני חייב להיכנס, להציץ פנימה ולראות מי זה הבחור המתמיד הזה, שאפילו בערב פסח יושב ולומד כשכולם עסוקים בהכנות לליל הסדר ולחג.

"הייתי בטוח שמדובר בבחור, כי הרי אברכים בוודאי לא יכולים ללמוד בזמן לחוץ שכזה. כשנכנסתי פנימה, נדהמתי! ישב שם הרב אלישיב, שהיה אז אברך, היה לו בית עם ילדים, היה לו ליל הסדר להכין, סידורים אחרונים לקראת החג. אבל הוא התנתק מהכל ולמד בשקידה, כאילו שכל מה שקורה מסביב בכלל לא נוגע לו ולא קשור אליו'...

"כשהיו משבחים את חמותי הרבנית הצדקנית ע"ה, על כך שהיא מסרה את נפשה על התורה, ונתנה לבעלה ללמוד בכל זמן ובכל עת ללא שום הפרעה, היתה מצטנעת ואומרת שהיא בסך הכל לא הפריעה לו, אבל החשק והרצון והדבקות בתורה, באו ממנו. ובאמת כשאדם רוצה משהו בכל מאודו הוא משיג אותו, והוא, הרב אלישיב, הדבר היחיד שהוא רצה זה היה ללמוד, והרצון הזה היה אצלו חזק יותר מכל דבר אחר בעולם.

אחד מבאי ביתו של מרן זצ"ל, היה יהודי עשיר מאוד, מחזיק תורה ידוע, שהגיר"ש אלישיב זצ"ל היה מכבד אותו על תרומתו הגדולה לעולם התורה.

"ביום מן הימים פגשתי אותו ברחוב", מספר הגר"ב רימר, "ושאלתי אותו: 'נו... מתי היית פעם אחרונה אצל השווער?' אותו גביר אמר לי שהוא כבר לא מגיע לשווער, כי הוא מרגיש שזה מפריע לו ללמוד. 'מדי פעם הוא מזמין אותי לסעודת שבת, ואז אני מגיע בשמחה, ונהנה מאוד להיות בחברתו של גדול הדור ולהשתתף בשיחה עמו, יחד עם בני המשפחה', הוא אמר, 'אבל אני לא מגיע אליו באמצע השבוע, כי זה מבטל אותו מלימודו ואני מרגיש שזה מצער אותו.

"והאמת שאני מאוד מבין אותו, מספר לי הגביר, 'הרי אני כשאני עושה את העסקים שלי, אם אני בעיצומו של משא ומתן על עסקה של כמה מיליוני דולרים, ויבוא אלי מישהו לשוחח איתי, אני אפילו לא ארגיש בו, הראש מונח כולו בתוך העסקה, למי יש זמן לפטפט ולספר סיפורים בכאלו רגעים גורליים?

"אצל הרב אלישיב, העיסוק בתורה הוא כמו עסקה של מיליוני דולרים. כל מילה יקרה מפז, כל רגע של לימוד שווה יותר מכל ההון שבעולם. איך אני יכול להפריע לו באמצע העיסוקים החשובים כל כך?'..."

(המשך השיחה א"ה בשבוע הבא)

מידי שלוש שנים וחצי, בודק אבא את המזוזות. פעם אחת, אחר שהוחזרו המזוזות מן הבדיקה ונקבעו במקומן, חשה אמא תחושות מוזרות וחוסר נוחות בולט, היא הסתובבה מהכא להתם, נכנסת ויוצאת במטבח ומחוצה לו, ואינה מוצאת מרגוע לנפשה. לבסוף בקשה אמא מאחי: "אנא, בדוק את מזוזת המטבח וראה אם הונחה כראוי.."

על גילויי השגחה מופלאים בבית מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א כפי שמספרת בתו

ר. צביון

"פֶּכֶל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא" (במדבר י"ב, ז')

חשה אמא תחושות מוזרות וחוסר נוחות בולט, היא הסתובבה מהכא להתם, נכנסת ויוצאת במטבח ומחוצה לו, באה בין חדרי הבית, ואינה מוצאת מרגוע לנפשה.

לבסוף בקשה אמא מאחי: "אנא, בדוק את מזוזת המטבח וראה אם הונחה כראוי". הוא עשה כבקשתה, ולגודל תדהמתו גילה כי בקלף

יש חור, שנוצר על ידי המסמר בשעה שקבעו את המזוזה! השגחה פרטית ליוותה את אמא גם בבואה לסייע לאחרים לפתור את בעיותיהם.

אחיני, הרב גדליה הוניגסברג, כותב בספרו 'באר שבע' את אשר שמע מסבו, רבי אהרן לייב שטיינמן: "מאחר שהרבנית קנייבסקי כה רוצה לסייע לאחרים במצוקותיהם מסייעים אותה מן השמים!" והנה דוגמא אחת מני רבות לכך: זוג הורים התפרצו לביתנו מתייפחים ובוכים וצרתם בפיהם: "עומדים אנו לפני נישואי בתנו היקרה עם בחור שעד אתמול שמענו עליו רק תשבחות, אמש התקשר אלינו בחור מיישיבתו ודיבר בגנותו של החתן ותיאר את חסרונותיו הרבים. מה עלינו לעשות ?

בעוד אמא מהרהרת בדבר, נכנס לבית אחיני, אורו פניה של אמא - אותו אחיין לומד בישיבתו של החתן! מיד פנתה אליו, שחה לו את הדברים וחקרה אותו על טיבו של אותו בחור. "רק קנאה גרמה לאותו בחור לומר את שאמר". קבע האחיין. "החתן הינו חברי הטוב, ואני יודע היטב כי כל אותם חסרונות לא היו ולא נבראו". ההורים

אמא היתה אומרת: 'מיראת שמים אין מפסידים!' וכה סיפרה: פלוני עמד בפני נישואי בתו, ובאין לו כסף להוצאות הנישואין נסע למדינת הים לפשוט יד לצדקה. הוא כיתת רגליו מגביר אחד למשנהו, אולם הללו מיאנו לפתוח את ידם ולהעניק לו את הסכום הדרוש. ידידים הציעו לו לנסוע למדינה הסמוכה ולנסות שם את מזלו, והוא שמע לעצתם. כחלק מן הבדיקות הביטחוניות בשדה התעופה התבקש היהודי לחלוץ את נעליו, ומשבא לנעול אותן בחזרה, התברר לו כי נעליו הוחלפו בנעליים אחרות השייכות לגוי, שסימן עבודה זרה חרוט עליהן. היהודי סירב לקחת נעלים אלו, ולא נותרה לו ברירה, כי אם לצאת לרחובה של עיר ברגליים יחפות... בעודו משוטט ברחובות פגש בו אחד ממכריו. הידיד נדהם לגלותו מהלך באין מנעלים לרגליו, והלה שח לו על כל הקורה עמו. הידיד התפעל מיראת השמים של חברו, ועל אתר העניק לו סכום כסף נכבד ביותר!

משום דרגתה הגבוהה באהבת המצוות וביראת שמים, זכתה אמא לראות גילויי השגחה מופלאים שבאו לסייעה בדרכה, בבחינת 'הבא לטהר מסייעין בידו'. ואכן, כמה וכמה מאורעות פלאיים התרחשו עמה.

סייעתא דשמיא לקיום המצוות

פעמים רבות זכתה אמא לסייעתא דשמיא מיוחדת בקיום המצוות. שנה אחת בערב פסח שחל בשבת פנתה אמא לנוח אחר סעודת היום. בשנתה חלמה, והנה היא רואה חתיכת לחם מונחת במקום מסויים בביתנו, והחתיכה הולכת וגדלה עד שהגיעה לכדי כיכר לחם שלמה. אמא התעוררה בבהלה וחששה שמא יש ממש בחלומה. היא מיהרה לאותו מקום, ואכן, כיכר לחם שלמה נמצאה שם! משמים הצילוה מחטא. אמא קראה מיד לילדי השכנים, שהספיקו לאכול את כיכר הלחם עד תומה לפני סוף זמן אכילת חמץ. פעמיים בשמיטה, מידי שלוש שנים וחצי, בודק אבא את המזוזות, פעם אחת, אחר שהוחזרו המזוזות מן הבדיקה ונקבעו במקומן,

שבו לביתם רגועים ומרוצים.
האחיין הנכון הזדמן בדיוק ברגע הנכון!

בדיוק בעמוד הנכון!

ועוד מעשה -

אמא נשאלה אם יש לנסוע לומר שיעור בעיר אחרת, כאשר ידוע כי הפעם ישתתפו בו מספר מועט של אנשים. תוך כדי שאמא חוככת בדעתה מה לענות, הגיעה התשובה ממקור בלתי צפוי:

אשה נכנסה אל החדר עם בתה בת-המצוה. אמא בירכה אותה בחום והעניקה לה חוברת העוסקת בענייני חסד, ואף כתבה לה הקדשה כמנהגה עם כל בנות המצוה המגיעות להתברך מפיה. אמא פתחה את החוברת כדי לקרוא ממנה קטע קצר, כדרכה. והנה החוברת נפתחת בעמוד שבו מופיע סיפור על החזון איש:

השוחרט של רמת גן, רבי ישראל אריה לשינסקי (מתלמיד נובהרדוק), היה מוסר שיעור קבוע בבית הכנסת ברמת גן. לימים עבר להתגורר בבני ברק, אך המשיך למסור את השיעור דבר יום ביומו. יום חורפי אחד שרר מזג אויר סוער במיוחד, והבריות הסתגרו בבתים רבי ישראל אריה תהה האם לנסוע לרמת גן: 'וכי מי יגיע לשיעור ביום שכזה? אולי רק הגבאי, שגר סמוך לבית הכנסת'. אך בכל אופן שאל את החזון איש כיצד לנהוג.

וכה הורה החזון איש: טוב ללכת לשיעור אפילו בעבור משתתף אחד, משום שאין דומה אדם שלומד טורה שעה אחת לאדם שאינו לומד כלל.

למראה החוברת שנפתחה בדיוק בעמוד המתאים, היתה בפיה של אמא תשובה ברורה!

צירוף המקרים התברר כמופלא ביותר, כאשר התברר שהאשה שנכנסה עם בתה בת-המצוה היא נכדתו של רבי ישראל אריה לשינסקי.

הסכם המדויק

מספרת אחת הנכדות: לא פעם ראינו בחוש כיצד הקב"ה מזמן לסבתא את כל צרכיה. פעם נזקקה סבתא לסכום כסף כדי לשלם לעוזרת את שרה. היא לא ידעה מאין יבוא עזרה, אולם דקות ספורות קודם שעזבה העוזרת את הבית, נכנסה אשה ומסרה לסבתא את הסכום המדויק...

אף אמא עצמה סיפרה:

בערב יום טוב שביעי של פסח חפצתי לתת סכום כסף לאשה נזקקת. לפתע, בשעות הצהריים קיבלתי סכום כסף לחלק לצדקה! ספרתי את הכסף. היה זה הסכום המדויק שרציתי לתת לאותה אשה! שמחתי מאוד על שסייעוני ממרום לסייע לאותה אשה, כפי שרציתי.

אולם עדיין נותרה לי בעיה קטנה - לא ידעתי היכן גרה הנזקקת! גם כאן ליוותה אותי סייעתא דשמיא: לפתע נכנס הביתה חתני, שכלל לא היה אמור להגיע באותה שעה, וכששחתי לו על הבעיה, הגיב מיד כי הוא מכיר את האשה וידוע היכן היא מתגוררת. מיד שלחתי עמו

את הסכום, לשמחתי הרבה ולשמחתה של אותה אשה...
בליל שבועות אחת התכוננה אמא לעלות על יצועה ועמדה לנעול את הדלת. לפתע עלתה בה מחשבה, כי אם באמצע הלילה יעלה אבא הביתה מבית הכנסת, לא ימצא את המפתח. אמא לא רצתה לישון כאשר הדלת אינה נעולה, אולם כוחותיה לא עמדו לה לרדת לבית הכנסת ולהודיע לאבא ולומר לו היכן היא מטמינה את המפתח. אמא ישבה באפיסת כוחות וביקשה מהקב"ה שישלח לה את עזרתו.

פתאום נכנסה אל הבית אשה שמעולם לא ביקרה בביתנו קודם לכן, ועתה באה, באופן מקרי לחלוטין, כדי לבשר לאמא שאחותי ילדה בשעה טובה ומוצלחת, ולספר כי היא חשה בטוב. אמא ביקשה ממנה כי ברדתה תקרא לילד מבית הכנסת ותשלח אותו אליה, כדי למסור דרכו לאבא היכן מונח המפתח.

התמונות אבדו

פעמים רבות אירע, כי דברים שאמא לא רצתה שיעשו, לא הצליחו לעשות.

אשה צילמה אמת אמא במכשיר פלאפון לא כשר, הדבר היה למורת רוחה של אמא, אולם היא לא אמרה דבר.

לאחר מכן סיפרה אותה אשה: "אינני יודעת מה קרה, אולם המכשיר השתתק, והתמונות שצילמתי אבדו..."

גילויי השגחה לאבא

גם עם אבא אירעו הרבה מעשי השגחה מופלאים. אבא סיפר, כי באחת הבריות שבהן הוזמן לשמש כסנדק, הגיע המוהל רק לאחר שקיעת החמה. הוא חפץ למול את הילד, אולם אבא ניסה לעצור בעדו. הלה התעקש למול, ואבא קם ויצא כדי שלא להיות שותף לדבר עבירה, בדרכו חזרה שאל הנהג את אבא מניין ידע כי הילד איננו כשר...

כאשר שמעה אמא את המעשה מפי אבא, הזכירה לו עובדה דומה שאירעה עמו:

פעם, בעת שיצא מברית מילה, ביקש אחד המשתתפים להסיעו ברכבו החדש. אבא נכנס למכונית, אולם זו לא הותנעה. אבא ירד, ומיד חזר הרכב לפעולה. שוב עלה ושוב כבה המנוע, וחוזר חלילה. אבא הבין כי יש דברים בגו, וחקר את בעל הרכב האם קנה את מכוניתו בכסף כשר לגמרי. האיש הודה כי אכן, בנו המתעסק בריבית קצוצה רכש בעבורו את הרכב...

כך חייתה אמא כל חייה, יום-יום ושעה-שעה, מתוך אמונה ודבקות בה' ובשבטו ובמשענתו.

את כל מאורעות חייה קיבלה אמא מתוך ידיעה ברורה כי הכל בא בהשגחה פרטית ומיוחדת, ומתוך הסתכלות זו היתה חולקת אותם עמנו ועם שאר מכרותיה.

(מתוך הספר 'בית אמי')

בהתהלכי בין הדוכנים הרבים בחיפושים אחר אליהו הנביא, הגעתי לפינת מכירת הסוסים שביריד... והנה רואה אני כמה קונים מתגודדים סביבות הסוסים, ומחפשים להם סוס טוב להנאתם. לאחר שהסתכלו הקונים ובחנו היטב את מראה הסוס והדרו, ביקשו לערוך עליו 'סיבוב קטן' לבדיקה מעשית של כשרו

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: אל תהיו מהמתלוננים

"וְיִהְיֶה הָעַם כְּמִתְאַנְנִים רַע בְּאַנְיָ ד'" (במדבר י"א, א')

המפרשים נתקשו כאן בביאור גדר חטא המתאוננים, כיון שאין מפורש בכתוב במה היה חטאם, ופרשו כל אחד לפי דרכו. הרמב"ן ז"ל כתב, שחטאם היה בעצם התאוננות בתלונות ובתרעומת, וכשמים כן הם: "מתאוננים", שהם מתלוננים ובוכים תמיד על מצבם. עיין שם בנוסח לשונו הקדושה.

פעם אחת יצא ה'מאור עיניים' מחדר קדשו וטייל מעט בין חדרי הבית, החצר ובית המדרש, כמנהג קדשו מפעם לפעם, כדי לעקוב מקרוב אחר מעשיהם והליכותיהם של כל אחד מבניו ונכדיו, מגדול ועד קטן.

בהתהלכו כך, חיפש אחר 'יוחנטשע' נכדו הקטן בכל פינות הבית ולא מצא. הפליאה היתה גדולה: להיכן נעלם לו ילד קטן כך באמצע היום? אך ה'מאור עיניים' הרגיע את בני המשפחה, שאין להם לדאוג בדבר, כי שכינה הקדושה חופפת עליו, והוא שמור בשמירה עליונה, ובוודאי ישוב הביתה בתוך זמן קצר.

אכן כאשר ניבא הצדיק - חזר הילד בתוך זמן קצר ונכנס הביתה. הוא נקרא מיד על ידי המשמשים להיכנס תכף אל זקנו היושב וממתין לו.

בהכנסו לקודש פנימה, שמח לקראתו הסבא קדישא, הוא קרבו אליו בקריאה של חיבה ושאלו באהבה: "זאג נאר צדיק'ל, אוו ביסטו געגאנגען?" [תאמר נא צדיק'ל, לאן הלכת?]

סיפר הילד לפי תומו, ששמע את הגדולים מדברים ביניהם כאן בחצר, שאליו הנביא מסתובב כעת ביריד המתקיים בחוצות העיר טשרנוביל... "ולכן רצתי תכף החוצה, כדי לזכות לראות את פני קדשו!"

"נו", המשיך הסבא לשאול כשהחיוך המתוק אינו מש מפני קדשו, "און דו האסט איהם געטראפן?" [והאם אכן פגשת בו?]

"לא!", הודה הילד על האמת, "לא פגשתי בו שם!"
שאל הסבא: "אם כן מדוע התעכבת שם ביריד? למה לא חזרת מיד הביתה?"

אמר הילד בחכמתו: "למדתי לי שם בשוק דרך בעבודת השם יתברך! לכן התעכבתי..."

"ומה למדת שם?", תמה הסבא והתפלא מאוד - מה יכול כבר ילד קטן ללמוד לו דרכים בעבודת השם, דווקא בתוככי השוק ההומה... פתח הילד ופרש מה שלמד שם בשוק:

"בהתהלכי בין הדוכנים הרבים בחיפושים אחר אליהו הנביא, הגעתי לפינת מכירת הסוסים שביריד... והנה רואה אני כמה קונים מתגודדים סביבות הסוסים, ומחפשים להם סוס טוב להנאתם.

"לאחר שהסתכלו הקונים ובחנו היטב את מראה הסוס והדרו, חזקו וחסנו, ביקשו לערוך עליו 'סיבוב קטן' לבדיקה מעשית של כשרו. הם 'קפצו', אפוא, עלו על הסוס והחלו ברכיבת ניסיון במגרש המיועד במיוחד לכך בתוך מתחם הסוסים.

"שמתי לב", ממשיך הנער לפרש את טיב לימודו ביום השוק, שתכונות הסוסים משתנות מסוס לסוס - ישנם סוסים נכנעים ונוחים, תיכף נשמעים להוראותיו ולקריאותיו של הרכב שעליהם, אלו הם 'סוסים ממושמעים', אשר נחטפו תכף על ידי הקונים, ונקנו בכסף מלא.

מאיך גיסא, ישנם סוסים עקשנים, שלא נענים במהרה לפקודות העגלון, מסרבים בכל דבר, ואינם מצייתים אחר ההוראות, רק משתוללים במגרש ומנסים תמיד לברוח ולרוץ כרצונם.

"הסוסים בעלי גאווה הללו, כמובן נשארו בדוכן המכירות, אף אחד

דף היומי בבהירות וברבנה

« בעברית ובאידיש

שיעורו הבהיר והמתומצת של הרה"ג רבי
אפרים סגל שליט"א עכשיו לצפיה ולהאזנה
בקו השיעורים של דרשו 077-2222666 שלוחה 2

מוקלט באולפן מקצועי עבור מאזיני הקו
שיעורים קצרים וברורים במיוחד,
כ-20 דקות בלבד והדף מובן

דף יומי מתעדכן לפי סדר הדף היומי העולמי,
ניתן גם לבחור שיעורים ממסכתות קודמות

קו השיעורים של דרשו - ללמוד, להבין, לדעת

מרן גאון עוזנו, רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, היה עניו מאוד. כלפי חוץ היו רואים אותו לובש את בגדי הראשון לציון העטורים זהב, ולא היו יודעים כמה היה נאנח בצער, כאשר היה לובשם. פעמים רבות הייתי שומע אותו צוחק על הבגדים הללו. הוא היה אומר: "אפשר להכניס שני בני אדם אל תוך השרוולים של הגלימה הזו"...

פניני הפרשה מהגאון רבי ראובן אלבז שליט"א

"בְּהֶעֱלֵתָּךְ אֶת הַנֶּרֶת" (במדבר ח', ב')

כשאחרון הכהן העלה את האור בנרות, הוא לא פעל רק להפיץ אור למטה, אלא "אל מול פני המנורה" - של מעלה - "יאירו שבעת הנרות". הוא הזריח גם אור עליון יחד עם האור התחתון. כל פעולה שאדם עושה כאן למטה, בעולם הזה, פועלת גם למעלה, בעולמות העליונים.

לכל פעולה גשמית ישנן השלכות רוחניות, עליונות. רבינו הקדוש רבי חיים ויטאל זצ"ל כותב, שבכל קיום מצוה שאדם מקיים בעולם הזה, הוא גורם לאיזושהי התחברות למעלה. הוא מתחבר לעולמות העליונים.

משל למה הדבר דומה? לחללית המשייטת לה אי שם בעולמות העליונים, אולם הניווט שלה נעשה מאיזושהו חדר פיקוד ובקרה הנמצא כאן למטה. מהחדר הזה היא מקבלת את כל הוראות ההפעלה למעלה. כל הפעולות שהיא מבצעת למעלה, ניזונות מאותו חדר פיקוד שלמטה. אם חלילה ינותק הקשר - יהיה זה סופה המר.

כך הוא יהודי המקיים מצוה - המצוה מקשרת אותו לעולמות העליונים, ובאמצעותה הוא פועל שם.

מה כבר עשיתי?!...

מספרים על מלך שחי לפני מאות שנים, וביום מן הימים ערך חתונה לבנו היחיד, יורש העצר.

החתונה נערכה ברחבה המרכזית של העיר, והיה צורך להביא לשם מערכת תאורה ענקית, הכוללת עשרות אלפי נרות ושמיים, שיאירו את כל הסביבה. כדי להניף את המערכת המורכבת הזאת אל על, היה צורך למתוח חבל עבה למרחוק, ולקשר אותו לבסיס שהוצב במרחק של מאות מטרים מהרחבה.

בעיצומה של שמחת החתונה, עבר שם כפרי אחד, הבחין בחבל העבה, והחליט שהוא זקוק לחתיכה ממנו לצרכי ביתו. נטל סכין חד וחתך ממנו חתיכה. באותו הרגע - במרחק רב משם - צנחה מערכת התאורה על ראשם של כל משתתפי החתונה, וגרמה לעשרות נפגעים. השמחה הגדולה הושבתה והפכה לתוגה...

שליחי המלך אצו רצו לבסיס, והבחינו בכפרי שחתך את החבל. תפסוהו וגערו בו על מעשהו, אך הלה לא הבין על מה יצא הקצף. הוא מוכן לשלם את שתי הפרוטות שפיסת חבל כזו עולה... הוא לא הצליח להבין שבמעשה הקטן הזה שעשה - הרס את כל החתונה של המלך...

כן הוא האדם - אומר רבי חיים ויטאל. כשם שכל מצוה שאדם עושה כאן, בעולם הזה, מחברת כל מיני חיבורים בעולמות העליונים, כמו כן חלילה גם להיפך: כל עברה מנתקת את הקשר שבין בורא עולם ועם ישראל.

שומה על אדם להבין ולדעת: אין שאלה כזאת "מה בסך הכל עשיתי?" - בין לטוב ובין למוטב! כל מעשה מצוה גורם לאור יקרות, המאיר מהעולמות העליונים לכלל ישראל, וחלילה, כל מעשה עברה מחשיך את האור הנפלא הזה.

זוהי התפיסה, וצורת החשיבה, שצריכה להיות לכל יהודי! לדעת ש"בהעלותך את הנרות" של מטה - "אל מול פני המנורה" - של מעלה - "יאירו שבעת הנרות", ולכל פעלה שהוא עושה, יש השפעה עליונה בעולמות העליונים.

"אספה לי שבעים איש מזקני ישראל"

הקב"ה אמר למשה רבנו: "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" - תזמין לי שבעים זקנים. משה זימן מכל שבט שישה זקנים,

לדעת כי תפילה בכוונה היא הדרך לבטל כל גזרה ולהשיג את כל השפעה הצפון לנו.

תפילה אמתית היא תפילה כזו שחשים בה כעומדים לפני ה', ושמים לב למה שמוציאים מהפה. זוהי עבודה לא קלה, ויש עליה בקשה מיוחדת: "ה' שפתי תפתח" - אנא, פתח את פינו ועזור לנו להתפלל כראוי.

תפילה בכוונה - אין לשער כמה גדול כוחה!

אברך אחד, תלמיד חכם וירא שמים אשר מתגורר ברכסים, הגיעה ביתו לפרקה, ובכיסו לא היתה פרוטה לפרטה, ובוודאי שלא שלושים אלף דולר - הסכום שלו נזקק [לפי המקובל אז]. בצר לו, החליט לטוס לחו"ל ולהידפק שם על דלתות נדיבים.

אותו אברך לגמרי לא היה רגיל בטיסות, ובוודאי שלא בפגישות עם שועי עולם. נתנו לו כתובת של עשיר גדול, הבעלים של חברת 'מרצדס', והלה הסכים לקבלו לפגישה לשעה תשע בבוקר.

בשעות שקדמו לפגישה היה האברך עסוק בתפילה מעומק הלב. "אבא שבשמים", התחנן, "אנא, חסוך ממני ביזיונות. שלא אתבייש, ריבונו של עולם!"

בהגיע הזמן המיועד, המתין האברך ל'דרייבר' - שתפקידו היה להסיעו וללוותו לתורמים, אך זה לא הופיע במקום. השעה תשע חלפה, ואחריה וגם עשר ואחת עשרה, ולדרייבר אין זכר. גם בנייד הוא אינו זמין.

האברך היה במצוקה נוראה, ואז פנה אליו הבעלים של האכסניה שבה התארח: "מדוע אתה לא יוצא?"

"כי הדרייבר לא הגיע!"

"אז קח מונית וסע בלעדיו!"

"מונית הלך חזור תעלה לי מאתיים דולר!"

"אז תעלה... טוב יותר מאשר להפסיד את הפגישה."

לבסוף קבל האברך את דעתו, אך כשהגיע למשרד - ראה שמכבים את האורות. הוא ביקש מהעובד להיכנס, אך נענה בשלילה. "קבעו לך פגישה לתשע בבוקר, לא לאחת בצהריים!"

האברך ניסה להתחנן על נפשו ולהסביר את סיבת העיכוב, ואז אמר העובד: "אתה יודע מה? הבוס הזמין להיום חמישים איש, והשאיר לי עשרים וחמשה אלף דולר כדי לחלק בין כולם, כל אחד לפני עניינו וצרכיו. מכיוון שאף אחד לא הגיע היום", הודיע הפועל, "תקבל אתה את הסכום כולו..."

כשחזר האברך לאכסניה שלו וסיפר את סיפורו, לא האמין הבעלים למראה עיניו! בפגישה אחת הושג הסכום כולו, ואורחו החביב יכול לחזור הביתה בשלווה ובנחת...

זה כוחה של תפילה.

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'משכני אחריו')

ומאחר ונאספו שבעים ושניים, ערך לאחר מכן גורל, מי מהם יהיה מהשבעים הנבחרים (סנהדרין יז ע"א).

אלדד ומידד הוזמנו גם הם, אך כאשר ראו שיש כבר שבעים בלעדיהם, ברחו ואמרו: 'הנה, יש כבר שבעים, לא צריך אותנו'.

על כך אומר הפסוק: "והמה בכתבים" - שמותיהם היו רשומים בתוך שבעים הזקנים, אך הם ויתרו על כך וברחו משם.

למרות זאת, בעודם במחנה, "ותנח עליהם הרוח" - הם קבלו רוח הקדש באותו זמן שכל הזקנים זכו לכך.

אך לא זו בלבד - אלדד ומידד שברחו מן הכבוד זכו בדבר נוסף: כל שבעים הזקנים פסקו מלהתנבא, כמו שנאמר: "ויתנבאו ולא יספו", מלבד אלדד ומידד שברחו מן הכבוד, ולכן זכו להישאר נביאים.

חז"ל (ערוכין יג ע"ב) אמרו: "כל המחזר על הגדולה - גדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה - גדולה מחזרת אחריו". אלדד ומידד שברחו מן הכבוד, הכבוד רדף אחריהם.

מספרים, שפעם בא אדם לרב והתלונן: "שמעתי בשיעור שכל הבורח מן הכבוד, הכבוד רודף אחריו, ומאז אני כל הזמן בורח מן הכבוד, אבל הוא בכלל לא רודף אחרי ולא משיג אותי, ומעולם לא קבלתי כבוד..."

שאלו הרב: "מנין אתה יודע, שאין הכבוד רודף אחריו?"

"זה פשוט מאד" - החזיר האיש - "אני מסתכל אחורה והוא לא שם."

"כעת מובן" - אמר הרב - "טבעו של הכבוד, שכאשר הוא רואה שאתה מסתכל עליו, הוא מיד בורח ממך..."

מי שבורח מן הכבוד בכדי לקבל כבוד, הוא הרודף הגדול ביותר אחר הכבוד. אם תכלית הבריחה היא קבלת כבוד, אין רדיפה גדולה יותר מזו!

גדולי עולם מאסו בכבוד

מרן גאון עוזנו, ריבנו עובדיה יוסף זצ"ל, היה עניו מאד. כלפי חוץ היו רואים אותו לובש את בגדי הראשון לציון העטורים זהב, ולא היו יודעים כמה היה מבזה את הבגדים הללו, וכמה היה נאנח בצער כאשר היה לובשם.

פעמים רבות הייתי שומע אותו, לועג וצוחק על הבגדים הללו. הוא היה אומר: "אפשר להכניס שני בני אדם אל תוך השרוולים של הגלימה הזו..." כשהיינו יוצאים לעצרות תשובה וחזקת ברחבי הארץ וחוזרים בשעת לילה מאוחרת, הרב היה מוריד את הגלימה ואומר: "סוף סוף ניתן להוריד את בגדי העבודה האלו..."

ראינו עוד חכמים וגדולי עולם שמאסו בכבוד, וכאב להם שמשבחים ומפארים אותם. הם ראו בתשבחות קוצים דוקרניים. הם לא סתם ברחו מן הכבוד, הם מאסו בו, וראו אותו כמקור לסבל ולצער.

"רפא נא לה"

משה רבנו צועק אל ה' ומתפלל אליו: "א-ל נא רפא נא לה". עלינו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

פעם שמעתי מהצדיק רבי דן סגל שליט"א: לפעמים אדם נתון בכעס גדול, והוא רותח כמו אש. פתאום נפתחת הדלת, נכנס מישהו... מיד משתרר שקט מוחלט. מה קרה? הרי לא היה מי שיכול להשקיט אותו, הוא כעס כאש להבה ובער עד לב השמים, והנה רק נפתחה הדלת והוא נרגע, כאילו לא ארע דבר... הכיצד?

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, על ההרתעה שלנו מהיצר

"וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן" (במדבר י"ב, א')

רש"י כתב בתחילת הפרשה הבאה: "שלח לך אנשים" - למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". אם היו לומדים מוסר, אם כאשר ראו את מעשה מרים הנביאה ע"ה ואת ענשה, היו מעוררים את עצמם ומתבוננים עד היכן יכולים הגדולים להיענש - לא היה מתרחש איתם כזה חורבן. אוי געוואלד. לימוד המוסר.

לא בכדי עמלו גדולי ישראל להחדיר בנו את לימוד המוסר. א שטיקל חובות הלבבות, א שטיקל נפש החיים, א מסילת ישרים - אלו וכיוצא בהם פותחים ממש את העיניים. ספרי המוסר מכניסים אור באדם, והלומד בהם בהתבוננות נעשה אדם אחר.

אמש אמר לי יהודי: "איך אפשר לחיות בלי 'נפש החיים', הרי מקבלים מושגים אחרים ומחשבות חדשות!" מוסר! מורי ורבותי, הבה נלך עוד פסיעה, נאך א טראפּלע (עוד טיפה). בגמרא (ברכות כב ע"ב) מסופר, שתלמידי רבן יוחנן בן זכאי ביקשו ממנו: "רבינו, ברכנו". אמר להם: "הי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם". אמרו לו תלמידיו: "עד כאן?" - אמר להם: "ולווא! תדעו, כשאדם עובר עבירה אומר: שלא יראני אדם".

אדם הנמצא בתאוה של איזו עבירה שלא תהיה, ה' ירחם, ולפתע מגיע בן אדם - גמרנו, הוא עוזב את העברה. ממש כך - כאשר אדם נכנס הכל נראה אחרת.

פעם שמעתי מהצדיק רבי דן סגל שליט"א: לפעמים אדם נתון בכעס גדול, והוא רותח כמו אש. פתאום נפתחת הדלת, נכנס מישהו... מיד משתרר שקט מוחלט. מה קרה? הרי לא היה מי שיכול להשקיט אותו, הוא כעס כאש להבה ובער עד לב השמים, והנה רק נפתחה הדלת והוא נרגע כאילו לא ארע דבר... הכיצד? פשוט מאד: היהודי הכעסן אינו רוצה שיראו אותו בכשלונו. באמת מוראדיגע זאך.

כעס הוא רק דוגמא אחת, וכך הם פני הדברים בעבירות אחרות. ידוע המעשה המובא בגמרא (קידושין פא ע"א) ברבי עמרם חסידא שביקש לעשות עברה. הוא הבין את הצרה הגדולה שנמצא בה, מיד התחיל לצעוק: "נורא בי עמרם!" - בוערת אש בבית עמרם! כאשר

צועקים "הצילו מכבי אש", מיד מגיעים אנשים הסמוכים למקום. וכך היה.

חכמי הישיבה באו וראו מה מתרחש. "אתו רבנן. אמרו ליה: כסיפתין [ביישת אותנו]. אמר להו: מוטב תיכספו בי עמרם בעלמא הדין, ולא תיכספו מיניה לעלמא דאתי" - טוב לי ולכם שתתביישו איתי בעולם הזה, מאשר שנתבייש יחד בעולם הבא [כי בזכות הצעקות והאנשים שבאו, הוא נמנע מעשיית העברה].

כאן, רבותי, יש מקום לעיון. למדתי בישיבת סלבודקא, והמשגיח זצ"ל היה 'משגיח' במלוא מובן המילה, עם כל התקיפות. התלמידים פחדו ממנו נורא. פעם הוא דיבר על הענין הזה [שפוחדים ממנו] במבט מוסרי, וכה אמר:

"בחור עומד, מדבר באמצע ה'סדר' - מפטפט עם החברותא שלו או עם מישהו אחר, והנה עובר המשגיח אימה ופחד נופלים עליו, והוא מתיישב ללמוד. לכאורה מגונה מאד, כלום רק מבן אדם אתה מפחד? מהקב"ה אינך מפחד?! אנחנו יודעים את הגמרא האומרת, מה ההבדל בין גנב המשלם כפל לגזלן שרק מקיים: 'והשיב את הגזלה'? ההבדל הוא, שגנב מחשיב בן אדם כביכול יותר מהקב"ה. הוא מפחד לגנוב באמצע היום, שמא יראוהו בני אדם ועושה מעשיו במחשך הלילה, ומהקב"ה הרואה אותו - גם בלילה אינו פוחד. אנשים יותר חשובים אצלך? אם כן תשלם כפל. אבל הגזלן, הבנדיט, אינו פוחד - לא מבואר העולם ולא מהאנשים, עומד באמצע היום

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

"בחור שרואה את אביו מתנהג שלא כשורה, הוא ירוץ לרב לשאול אותו אם מותר לו לספר על כך לכל החברים שלו בחדר האוכל?..."

יו"ר אגודת 'נוצרי לשון', הרב בצלאל טרוביץ, מספר על הימים הראשונים של האגודה הקטנטנה שהוקמה בירוחם הרחוקה, ועל התפנית החדה בפעילות בשנים האחרונות, עם סיפורי מופת וישועה, וגם הבטחה מיוחדת של הגרי"ז סגל זצ"ל, ויבלחט"א מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א

יעקב א. לוסטיגמן

"נַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן" (במדבר י"ב, א')

זה התחיל בכולל אברכים בעיר ירוחם הרחוקה. אחד האברכים, הרב בצלאל טרוביץ, גיבש קבוצה של אברכים מהכולל שהחליטו פה אחד: מתחילים ללמוד בספר ה'חפץ חיים', ואפילו נבחנים על הלימוד.

זה היה קצת מוזר. ממותי אברכים לומדים את הלכות שמירת הלשון? ובכלל, לא רבים החזיקו בבעלותם ספר 'חפץ חיים', וכל הקיצורים והתקצירים של הלכות שמירת הלשון בשפה העכשווית, בכלל לא היו קיימים.

"כמה אנשים אתה מכיר שלמדו את הספר 'זכור למרים' מתחילתו ועד סופו", שואל הרב בצלאל טרוביץ, יו"ר אגודת נוצרי לשון, בשיחה שקיימו עמו השבוע. "כמה אנשים שאתה מכיר למדו את 'מחנה ישראל'? או את 'תורת הבית'? כל אלו הם ספרים של מרנא החפץ חיים, ובכל זאת מספר האנשים שלמד אותם מתחילה ועד סוף, קטן יחסית.

"כך היה גם ספר ה'חפץ חיים' לפני כ-30 שנה. כולם ידעו שיש ספר כזה, ואולי אפילו ראו אותו ב'אוצר הספרים' של בית הכנסת השכונתי, אבל מעטים באמת פתחו ולמדו בו כמו שצריך.

"אבל אני נמשכתי לעניין עוד מגיל צעיר, הודות לחינוך שהטמיע בנו אבי מורי הגאון הגדול רבי שמואל טרוביץ זצ"ל, שנושא שמירת הלשון ואהבת ישראל היה יקר מאוד ללבו. ולכן החלטתי לפעול קצת בעניין, לנסות להשפיע על עוד אברכים בכולל שלי, שילמדו יחד איתי בספר ה'חפץ חיים'. לשם כך התגייסתי לממן את המלגות עבור המבחינים שלהם", הוא מספר לנו את סיפורו.

"כשראינו את ההצלחה הגדולה של היוזמה, נכנסו לעניין והתחלנו בפעילות מקומית ונקודתית של קידום נושא שמירת הלשון. כך הלכנו והוספנו עוד ועוד פעילות, שהלכה והתרחבה ובתוך שנים אחדות כבר היתה 'אגודת נוצרי לשון' - ארגון גדול ובעל תפוצה ארצית, ואפילו עולמית.

"באותה עת ישבנו וחשבנו, למה באמת אנשים לא לומדים בספר ה'חפץ חיים'? לאחר מחשבה רבה ומעין 'סקר שוק' שעשינו מול אנשים רבים, הגענו למסקנה שכנראה הצורך להחזיק לוח של חלוקת הלימוד היומי לצד הספר, מקשה על הלומדים ומסרבלת

את העניין.

"לא עברו ימים מרובים, והדפסנו ספר 'חפץ חיים' חדש, מנוקד, עם אותיות מאירות עיניים, וכמובן עם החלוקה של הרב סגל זצ"ל, מוטמעת בתוך הספר, שלא יהיה צורך להחזיק לוח ולבדוק כל יום מאיפה לומדים ואיפה מפסיקים.

"הדפסנו את המהדורה הראשונה והזמנו 3,000 עותקים, מכספים שלקחנו בהלוואה, בתקווה שנצליח למכור את כל הספרים ולכסות את ההלוואה.

"אחרי שסגרנו את העסקה מול בית הדפוס, נבהלנו מעצמנו. רעייתי שתחילי אמרה לי: 'מה זה? 3,000 עותקים? אין סיכוי שנצליח למכור את כל הכמות הזאת בעשר השנים הקרובות. איך נחזיר את ההלוואה... אנחנו עומדים לפשוט את הרגל!'.

"האמת שהסכמתי עם כל מילה שהיא אמרה. פתאום תפסתי את עצמי, אמרתי: 'בצלאל, מה עשית? מי מדפיס ספר בכל כך הרבה עותקים, בלי שבדק קודם שיש גם מי שיקנה אותם?...'. אבל זה כבר היה מאוחר מדי, לא יכולנו לבטל את העסקה, וההדפסה כבר היתה בעיצומה.

"וראה זה פלא, ברגע שהספר נכנס לשוק, הוא נחטף במהירות. בתוך זמן קצר מאוד אזלו כל 3,000 העותקים מחנויות הספרים, ונדרשנו להדפיס מהדורה נוספת. מאז אנחנו לא מפסיקים להדפיס עוד ועוד מהדורות. כבר עברו כשלושה עשורים מאז, ובמרוצת השנים הללו הדפסנו כבר יותר מ-400 אלף ספרים, והיד עוד נטויה בעזרת ה' יתברך."

אבל את המהפכה הגדולה עשתה אגודת 'נוצרי לשון' בעיקר בחינוך הציבור. האגודה הצליחה להחדיר למאות אלפי אנשים, שלא כל דבר מותר לדבר, לא הכל מותר לספר.

באותם ימים חילקה אגודת 'נוצרי לשון' מדבקות קטנות, שהודבקו על מכשירי הטלפון הביתיים, ועליהן נכתב "כאן שומרים על הלשון". מסרים מעין אלו הודפסו בדרכים שונות, והחדירו נושא שמירת הלשון בכל שדרות הציבור החרדי, וגם מחוצה לו.

"היה לנו סיפור של אשה שאינה דתייה, שראתה פרסומת שלנו, והחליטה שהיא מתחילה ללמוד את ספר ה'חפץ חיים'. עניין אותה לדעת מה ההלכה אומרת על זה. הלימוד הזה תפס אותה חזק, וכעבור תקופה לא ארוכה, היא חזרה בתשובה שלמה והפכה את ביתה לבית שומר מצוות", מספר הרב טרוביץ.

"יצאנו אז בקמפיין פרסומי נרחב, עם מודעות רחוב עליהן הודפסה הקביעה: 'אין לך מושג'."

"המודעות עוררו עניין רב, אנשים דיברו על זה ורצו לדעת מי עומד מאחורי הפרסום הזה. היו בטוחים שמדובר במשהו מסחרי, ולפתע הגענו עם השלב השני שאומר: 'אין לך מושג מה שמירת הלשון תעשה לך'. הציבור היה בהלם. זו היתה הפעם הראשונה שבה התנהל קמפיין שיווקי, של משהו שהוא לא גשמי. פעם ראשונה שמישהו בא והחליט לקדם מסע פרסום, לקיום מצווה חשובה מהתורה, בלי לבקש כסף ובלי להרוויח מזה כסף.

"זה חולל מהפכה. המטרה המרכזית להוציא את מצוות שמירת הלשון מגדר מצוות עשה שלא הזמן גרמא, שהיתה שייכת לנשים בלבד, ולהכניס אותה לעולם התורה והישיבות. בעקבות כך קיימנו שני כינוסים ענקיים לאברכי כולל ובני ישיבה, בראשות גדולי ישראל וראשי הישיבות מכל העדות והחוגים, בניסן תש"ס ובניסן תשס"א. אלפים רבים השתתפו, עמדו מבחוץ וצבאו על החלונות, בניסיון לראות את גדולי הדור שמתאספים יחדיו, כדי לדבר על חשיבות שמירת הלשון.

"אבל להצלחה הזאת יש אבות רבים", מדגיש הרב טרוביץ. "חוץ מ'אגודת נוצרי לשון' היו עוד ארגונים, ומאז הוקמו ארגונים חשובים, שעושים גדולות ונצורות. כל אחד תרם את חלקו, כל ארגון בא מזווית אחרת, ופנה לקהלים מגוונים, ובעז'ה מתחוללת מהפכה של ממש שב"ה תישאר לדורות.

"היום כל ילד חרדי או דתי, יודע מה זו שמירת הלשון. כל ילדה יודעת את הבסיס של הלכות לשון הרע, וכל נערה קובעת סדר לימוד קבוע בספר ה'חפץ חיים', או בספרי הלכה המבוססים על ה'חפץ חיים'."

"הדפסנו גם סדרה של ספרי סיפורים לילדים, וכן ספר של הלכות בשפה קלילה שמותאמת לילדים. כמו כן יש חוברת 'אלוקי נצור לשוני' לגיל הרך, וספר הלכות לילדים גדולים יותר קומיקס 'אני ולשוני', ספר הלכות 'גם אני נוצר לשוני', יש עלונים של ארגונים אחרים שפונים גם לילדים, לנשים ולגברים. כולם יחד עושים את המהפכה הזאת, וב"ה היום הציבור יודע להזהר בלשונו. כולם יודעים עד כמה חמור הוא החטא של לשון הרע."

לפתע הגענו עם השלב השני שאומר: "אין לך מושג מה שמירת הלשון תעשה לך". הציבור היה בהלם. זו היתה הפעם הראשונה שבה התנהל קמפיין שיווקי, של משהו שהוא לא גשמי

התשובה המפתיעה של הגר"מ חדש זצ"ל

לפני מספר שנים, פתאום נרשמה התפתחות מפתיעה בפעילות של אגודת 'נוצרי לשון'. אחרי שבמשך כחצי יובל שנים עסקה האגודה בעידוד לימוד 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון', ובהדפסת הספרים הללו לצד קמפיינים פרסומיים, ועידוד בדרכים שונות ומגוונות בנושא של שמירת הלשון, החלה האגודה להשיק קמפיין חדש... בתחום לימוד הספר 'אהבת חסד', וכן לימוד קונטרס 'אהבת ישראל' שגם הם נכתבו על ידי מרנא ה'חפץ חיים' זיע"א.

"אנחנו עושים את זה משתי סיבות: קודם כל כי בנושא של שמירת הלשון כבר התחוללה המהפכה. הנושא הזה כבר לא זרוק בשוליים. הוא נושא חשוב ומרכזי מאוד, המודעות גבוהה, ויש עוד כמה וכמה ארגונים שעושים עבודה נהדרת, וממשיכים את הפעילות במרץ רב, כדי שכל ילד וכל ילדה יידעו, מה החשיבות הגדולה של שמירת הלשון, וכמה חמור החטא של לשון הרע. אבל יש כאן עוד משהו, יותר עמוק, ואני רוצה להסביר אותו עם סיפור ששמעתי:

"מעשה בקבוצת בחורים בישיבת 'חברון', שהחליטו להקים שיעור ללימוד הלכות שמירת הלשון מתוך הספר 'חפץ חיים'. הם תלו מודעה, גיבשו קבוצה. כשכבר כמעט עמדו לצאת לדרך עם הלימוד, הם סיפרו למשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, וביקשו את ברכתו להצלחת השיעור. הם היו בטוחים שהוא יצא מהתפעלות מהרעיון החדש לגמרי, של הקמת שיעור בנושאים של בין אדם לחבירו, נושא שהגר"מ זצ"ל היה מדבר אודותיו רבות. אבל להפתעתם הרבה רבי מאיר חדש הפגין חוסר שביעות רצון מהיוזמה.

"הבחורים חשבו שאולי המשגיח סבור שהם מתכננים ללמוד 'חפץ חיים' בזמן הסדרים, ולכן המשגיח לא מתלהב. הם מיהרו להסביר שחלילה וחלילה, לא עלתה כזאת על דעתם, כמוכן שהם ילמדו 'חפץ חיים' רק בשעות בין הסדרים, ולא על חשבון סדרי הישיבה כלל וכלל.

"אבל הדברים האלו לא ריצו את המשגיח. הם הוסיפו שבחרו מגיד

"שנת השמיטה הקודמת היתה השנה הטובה בחיי... זוהי חוויה אדירה ומרגשת שאין לה אח ורע, ואני מחכה לזה כבר מאז מוצאי שביעית שעברה... קשה להסביר את זה. זו ההרגשה שאתה עטוף ומחובק בידיו הרחומות של הקב"ה, יחד עם ההרגשה הזו שאתה מיחידי הסגולה בעם היהודי, שזוכה לקיים את המצווה המיוחדת הזו בהידור רב"

**שיחה רווית אמונה עם אביחי קוך - חקלאי ממושב 'תקומה'
- שמפיץ את בשורת השמיטה בעולם כולו**

הרב יהושע לייבזון

"וַיִּשְׂאוּ אֹתָהּ בַּמָּשָׁא הָעָם" (במדבר י"א, י"ז)

כשמאחוריהם שנת קורונה קשה, ומעליהם גשם של קסאמים, עומדים מאות חקלאים ומתכוננים בסילודין לקבל את פניה של שבת הארץ, על אף כל הקשיים. איך הם עושים את זה? שיחה מטלטלת וורוויית אמונה זכה עם אביחי קוך - חקלאי ממושב תקומה, שמפיץ את בשורת השמיטה בעולם כולו.

אצל אביחי קוך, שנת השמיטה הבאה, תהיה הפעם השניה בה הוא עתיד לשמור שמיטה כהלכה.

"שנת השמיטה הקודמת היתה השנה הטובה בחיי...", אומר אביחי בהתרגשות אותה ניתן להרגיש אפילו דרך הטלפון. "זוהי חוויה אדירה ומרגשת שאין לה אח ורע, ואני מחכה לזה כבר מאז מוצאי שביעית שעברה..."

מה כל כך מרגש בלשמור שמיטה? ניסינו להבין.

"קשה להסביר את זה. זה מכלול של דברים שמצטרפים יחד. בראש ובראשונה - זו ההרגשה שאתה עטוף ומחובק בידיו הרחומות של הקב"ה, שמעניק לך פסק זמן של שנה שלימה, שהוא רוצה אותך פנוי. יחד עם ההרגשה הזו שאתה מיחידי הסגולה בעם היהודי, שזוכה לקיים את המצווה המיוחדת הזו בהידור רב. ובעיקר ההרגשה שאני אישית חוויתי - החיבור העוצמתי עם אלפי יהודים ברחבי העולם, שהתחברו אליי דרך מצוות השמיטה, זוהי החוויה העוצמתית והמרגשת ביותר שחוויתי."

מתנה לבר מצוה

כדי להבין איך חקלאי פשוט מדרום הארץ, מצליח למלא אולמות שלמים ולהשפיע על אלפי יהודים מכל העולם, צריך להריץ את ציר הזמן שמיטה שלימה אחורה, ולהבין איך בכלל מתחיל חקלאי מסורתי לשמור שמיטה כהלכה. בו בזמן שהוא צפוי להפסידים של מיליוני שקלים, כאשר לרשותו עומדים מספיק היתרים מפוקפקים כדי להיתלות בהם. "נולדתי לתוך בית, שהיה מחובר בקשר אמיץ לחקלאות ולאדמה.

אבי שיחי' גידל מטעי זיתים במושב 'חמד' הממוקם קרוב מאוד לבני ברק (כיום אני זה שמטפל במטעים האלו), ובמקביל הקמתי גם חממות לגידול ירקות במקום מגוריי.

"בכל שנות השמיטה הסתמכתי על היתרים כאלו ואחרים, בכדי להימנע מלהשבית את השדה השבתה מלאה. בשנה השישית הקודמת עמדנו לחגוג בר-מצוה לבן שלי, ואז יום אחד הוא נתקל בחוברת כלשהי, שהסבירה את מעלת שמירת השמיטה כהלכה, והוא בא אליי ואומר לי: 'אבא, זה המתנה שאני רוצה לבר מצווה - תשבית את השדה לגמרי. בלי שטיקים בלי טריקים...' "

"לקח לי זמן לעכל את זה. הלכתי לבדוק את הנושא, ואיכשהו הגעתי ל'קרן השביעית', יצרתי קשר עם הנציג שלהם, שעודד אותי והמריץ אותי ללכת על זה. וגם הבטיח לדאוג לצד הכלכלי. וכך קיבלנו את ההחלטה האמיצה הזו. כמובן, שאותו רב המשיך להדריך אותי לכל אורך הדרך, איך לעשות את זה באופן המהודר ביותר.

"אלא שעדיין חששתי שלא אצליח לעמוד בניסיון הזה. אנשים לא מבינים מה זה אומר עבור חקלאי, להשבית את השדה שנה שלימה. זה כמו לבוא ולשים שלט על העסק או החנות שלך - החנות סגורה למשך שנה שלימה..."

"זה אפילו יותר מזה - חקלאי משקיע את הנשמה שלו במטעים

"ארזנו את החפצים, נפרדנו בדמעות מהחממות המושקעות, ועלינו על המטוס לכיוון ניו יורק. רק כשהגעתי לעבודה, התברר לי ששיבצו אותי למשימת שמירה על הכבודה, כלומר מדובר אולי בפיקוח, אבל ממש לא בפיקוח נפש..."

שלימה, עסקתי במתן הרצאות בנושא של שמירה, דילגתי מהרצאה אחת לשניה, ביקרתי בבתי ספר, בישיבות, בסמינרים ובכל מקום אפשרי. גיליתי שם את האהבה האדירה של הציבור לארץ ישראל, ואת הצימאון העצום לדעת ולהחכים, בנוגע לחקלאות ולמצוות התלויות בארץ, ובעיקר למצוות השמיטה.

"זו הייתה אחת החוויות העצומות ביותר שחוויתי בחיים. אלפי אנשים התחברו אלינו באופן אישי, ועד היום מאות מהם ממשיכים לשמור על קשר חם איתנו. חלקם הגדול שולח את הילדים שלהם, שבאים לשנת לימוד בארץ, לבקר ולהתארח אצלנו בשבתות, ואלו מביאים את החברים שלהם, ויוצרים שרשרת אינסופית, של אהבת התורה וחיבור לארץ הקודש".

אולם, את ההשפעה שלו לא שומר אביחי רק ליהודים מחו"ל. מעבר לעיסוק שלו כחקלאי הוא משמש גם כנציג מטעם חברת 'קנט' - הקרן לנזקי טבע, בו הוא מעריך את נזקי הטבע השונים, לצורך קבלת פיצויים מהמדינה ומחברות הביטוח. במסגרת המפגשים שלו עם מאות ואלפי חקלאים, הוא משתדל לשכנע את מי שהוא יכול - להצטרף לחוויה העצומה הזו, של שמירת שמיטה כהלכה, ומקשר בינו לבין 'קרן השביעית'.

"אני מרגיש בזה שליחות גדולה", אומר לנו אביחי לסיום. "מי שמתבונן קצת בפסוקים מבין מיד, שמצוות השמיטה היא לא רק עניין פרטי של כל חקלאי בפני עצמו, מצוות שמיטה זה עניין כללי של כל עם ישראל, התורה מדברת במונחים של שביתת הארץ, כי רצון הבורא שהארץ כולה תשובת בשמיטה.

"ומעבר לכך, מי שקרא את 'בחוקות', מבין מיד שכל זכות קיומנו בארץ - היא רק באופן שהארץ שובתת, אם חלילה זה לא קורה, אומרת לנו התורה שהארץ תתבע את שבתותיה. קטונתי כמוהן מלהיות מוכיח בשער, אבל מי יודע אם המצב הביטחוני והפוליטי המתמשך בארץ, לא בא לאותת לנו שמוטל עלינו כציבור, כעם שמעוניין לשבת בטח בארצו, לעשות את כל המאמצים האפשריים כדי שכל הארץ תשובת".

ובשדות. זה חלק ממנו. ופתאום הוא צריך לקום כל בוקר, להסתכל על מפעל חייו קמל מול העיניים שלו, לראות איך הכל מתמלא קוצים, איך חממות שלמות נהרסות, מתבלות, ולשבת מול זה בחיבוק ידיים...

"אני אישית לא הרגשתי חזק מספיק כדי לעשות את זה. הבנו שאם אנחנו רוצים להצליח במשימה, אנחנו חייבים לברוח מהניסיון. החלטנו לטוס לחו"ל ולגור שם במשך כל שנת השמיטה.

"כדי שלא ליפול להוצאות מיותרות, פנינו לסוכנות והצענו להם להיות שליחים למשך השנה הקרובה. אשתי - מורה במקצועה, שובצה כמורה בבית ספר בארה"ב. הבעיה הייתה - מה עושים איתי, לסוכנות אין משרות בעבודות חקלאות בארה"ב..."

"בסופו של דבר, הוחלט להעסיק אותי כמאבטח מטעם חברת 'אל' על 'בשדה' בניו יורק. לקחתי קורס מזורז, ונרשמתי לעבודה. אלא שאז התברר לי שהמשרה שקיבלתי כוללת גם משמרות בשבת. הלכתי לשאול רב, והוא הורה לי שרק אם יש בזה משום פיקוח נפש מותר לי לעבוד בשבת, אך אם לא, אין שום היתר לעבוד בשבת. פניתי לסוכנות, והם אישרו שאכן מדובר במשימות של פיקוח נפש".

משיבת השביעית

"ארזנו את החפצים, נפרדנו בדמעות מהחממות המושקעות, ועלינו על המטוס לכיוון ניו יורק. רק כשהגעתי לעבודה, התברר לי ששיבצו אותי למשימת שמירה על הכבודה, כלומר מדובר אולי בפיקוח, אבל ממש לא בפיקוח נפש..."

"הבהרתי למנהל העבודה, שאין לי שום כוונה לעבוד בשבת. הוא כמובן, לא יכול להסכים לתנאי כזה, הם מקבלים תקציב לפי תקנים, ואין לו אפשרות להעסיק עובד נוסף רק לשבתות.

"סביר להניח, שהם מצידם היו מפטרים אותי לאלתר, אולם העובדה שהועסקתי מטעם הסוכנות, הקנתה לי מעמד של עובד בישראל, שם ע"פ חוק אין לפטר עובד בשל סירובו לעבוד בשבתות. לכן הגישו עלי תלונה שאני לא מספיק מקצועי..."

"עוד באותו יום, נשלחתי אחר כבוד בטיסה ישירה חזרה לישראל, לפגישה דחופה בסוכנות. שם הובהר לי, שאם לא אסכים לעבוד בשבתות - הוא יאלץ לפטר אותי בשל חוסר המקצועיות שלי..."

"לא התרגשתי יתר על המידה, ואמרתי לו שאם הוא צריך לפטר, שיפטר. הוא לא האמין שאני מקבל את זה באדישות כזו, והחל לשאול אם אני לא דואג לילדים שלי, לפרנסה שלי, ואיך אשלם שכירות וכו'. אבל אני לא התייחסתי לטענות הללו, ידעתי שמשמירת שבת לא מפסידים, וקיבלתי בשמחה את מכתב הפיטורין.

"משם יצאתי לשדה התעופה הישר לארה"ב. איך שאני נוחת, אני מקבל טלפון מהרב של 'קרן השביעית' שליווה אותי, והוא שואל אותי אם אני פנוי בימים אלו, משום ש'קרן השביעית' מחפשים חקלאי, שיוכל לספר לציבור האמריקאי בגוף ראשון מה זה להיות חקלאי, ומה זה אומר בשבילו להשבית את השדה לשנה שלימה..."

"אחרי גילוי כזה של יד ה' - לא הייתי צריך יותר. ואכן, במשך שנה

אני מכיר תלמיד חכם גדול בירושלים, צנוע ובעל מידות תרומיות. כיום הוא בן למעלה משמונים, והתמדתו ושקדנותו ממש לא יודעות גבול. הוא אמר לי משפט שמאוד הרשים אותי: מעודי הייתי בעל תאווה עצום, אך תַּאוּוֹתַי אינן מופנות לאכילה ושתייה ושאר תענוגות, אלא בערה בי תאווה שיהיו לי בנים תלמידי חכמים אשר נהירין להם הוויות דאביי ורבא

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

"וכה תעשה להם לטהרם" (במדבר ח', ז')

דבר נפלא אמר פעם מורי ורבי מרן הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז', באחת משיחותיו, והובאו בספר 'ישמרו דעת': הנה בנוהג העולם בשעת אכילה, בני אדם ממלאים את הכפית ומביטים באוכל, ורק אחר כך מכניסים אותה לתוך הפה ומרוקנים את תכולתה בתוכו. שוב ממלאים את הכפית מביטים באוכל, ממתינים מעט, מכניסים לפה וחוזר חלילה.

אך הכרתי אדם גדול, סיפר רבי דוד, שנהג לאכול כפית אחר כפית במהירות מבלי להתבונן על האוכל כלל, ולא הבנתי מדוע נוהג כן. עד שראיתי כעין הנהגה זו גם אצל גאון הדור מרן רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל בוילנא. כאשר הוגשה בפניו צלחת מרק, הוא קירב לעצמו את הצלחת וגמעה במהירות בלי להשתמש בכפית. פשוט שפך את המרק לתוך גופו, ללא שום שהות ומבלי לטעום ממנו כלל. הוא אכל את המרק בלי שום רגש של הנאת אכילה.

"אז הבנתי", הטעים רבי דוד, "כי מה שנהג אותו אדם גדול לאכול כך נבע מאותו שורש, שלא רצה ליהנות מהמאכל כלל".

זוהי עבודה שקטה וצנועה של פרישות יום יומית והתנזרות מהנאות העולם בלי הרבה רעש וצלצולים, אך תועלתה מרובה, לריסון עצמי ולהיבדלות מהחיים החומריים.

אגב, יש לציין כאן הנהגה נפלאה של רבי דוד; לאחר אותה שיחה שדיבר על כך ניגש אחד התלמידים הקרובים לשאול אותו מיהו אותו אדם גדול שראה אצלו הנהגה זו, ורבי דוד השיב כי היה זה מורו ורבו מרן הגאון הצדיק רבי ירוחם ליוואויץ זצ"ל, משגיח ישיבת מיר. שוב שאל התלמיד, מדוע ראש הישיבה לא הזכיר בשיחה את שמו של רבי ירוחם במפורש? ורבי דוד השיב תשובה מדהימה המלמדת על אצילות רוחו: "לא מפרטים ברבים הנהגות שנהגו אחרים בצנעה. רבי ירוחם היה רגיל לאכול בביתו כשאין איש רואהו. בשונה מרבי חיים עוזר שביתו היה רשות הרבים ממש, והמונים היו מצויים בביתו גם בשעת האכילה, ואין זה בגדר דברים שנעשו בצנעה".

הגמרא במסכת ברכות (יז, א) אומרת: **"מרגלא בפומיה דאביי"**

לעולם יהא אדם ערום ביראה."

"מרגלא בפומיה", פירושו, שאביי היה חוזר על אמרה זו שוב ושוב, ולא הזכירה רק באופן חד פעמי. "ערום ביראה", מפרש רש"י: "ערום ביראה - להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו".

הכונה 'להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו', היא, למצוא כל מיני דרכים ועצות להגביר חשק לעבודת השם ויראת שמים.

לדוגמא, אדם שחושק שביתו יראה מפואר ומרשים, ובכך חושב שיהיה לו סיפוק והרגשה טובה, בעיקרו יתכן שיש בזה חשבון חיובי, הן חז"ל כבר אומרים: 'דירה נאה מרחיבה דעתו של אדם'. אך במקום שישקיע ביופי החיצוני, הוא יכול להתמקד ביופי הפנימי, לחשוב ולדמיין כמה מפואר ומרשים יהיה ביתו אם הכל יתנהל בו על מי מנוחות, או אם ישמע בו קול תורה בימים ובלילות. זוהי אמנם גם כן תאווה, אך תאווה חיובית.

נמצא כי העבודה שלנו היא, לא להילחם בתאווה ולמנוע אותה מאיתנו, ולזנוח את היופי בבית. אלא לקחת את תאווה היופי הממלאת את חדרי ליבנו ולנתב אותה לאפיקים טובים, שיהיה הבית מפואר ומרשים מבחינה רוחנית, וזהו "להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו".

אדם שהנאתו היא לפאר את ביתו בכלי נוי מפוארים, שיקנה בשפע ובטוב טעם, אך לא בכל פעם שרואה משהו נאה בחנות ירוץ לקנות,

"נו, אתה מכיר אותי בשנים האחרונות, לאחר שכבר זכיתי ללמוד מעט בחיי. אך אינך יודע כיצד הייתי נראה בשנים עברו, אלו מידות רעות היו נטועות בי קודם שזכיתי לטעום טעמה של תורה..."

תרומיות. כיום הוא בן למעלה משמונים, והתמדתו ושקדנותו ממש לא יודעות גבול. כמה פעמים הוא אמר לי משפט שמאוד הפליא והרשים אותי:

"מעודי הייתי בעל תאוה עצום, ועדיין אני בעל תאוה גדול, אך תאוותי אינן מופנות לאכילה ושתייה ושאר תענוגות, אלא בערה בי תאוה שיהיו לי בנים תלמידי חכמים אשר נהירין להם הוויות דאביי ורבא, וברבות הימים כשיבואו לבקרני איאלץ לקום בפניהם מלוא קומתי, כדין תלמידי חכמים... זו היתה תאותי וחלום חייו!"

ואכן, הקדוש ברוך הוא מילא את מבוקשו, הוא זכה בבנים וחתנים שידעים היטב ללמוד, ובכח התמדתם זכו לרכוש בקיאות מדהימה בש"ס ופוסקים. האב הגדול כמובן מלא סיפוק לקום בפניהם כל פעם שבאים לבקר בביתו.

הנקודה היא, כי גם אדם גדול כמותו ודאי נולד עם תאוות שונות ורצונות כאלו ואחרות, כמו כל יצור אחר שנברא בעולמו של הקדוש ברוך הוא. אלא שהוא השכיל לנתב את אותן תאוות לעניינים חיוביים. הוא פיתח אצלו תאוה בלתי נשלטת שילדיו יידעו ש"ס, וכך יזכה לקום בפניהם. כי אותו אדם גדול חי לאור ההכרה, כי אין עונג אלא להיות נכנע לה' ולתורתו.

ואכן זכה לממש את חלומו, לראות עולמו בחייו, בניו צמחו תלמידי חכמים מופלגים, מארי תלמוד.

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

אלא רק כאשר הוא חש כי רצון השם שיקנה משהו. לדוגמא, כשיש צורך לרומם את מצב הרוח בבית, או לעודד את אחד מבני הבית. זה נקרא להיות 'ערום ביראה'. במקום שחלון הראווה ישלש עליו שלטון בלי מיצרים, הוא שולט על קניותיו והופך אותן מסתם רדיפה אחר תאוה - לחפצא של קדושה ועבודת השם.

ללחום עם היצר מצד אחד בגבורה ובקפדנות, אך מצד שני בערמה, חכמה ופקחות. מכל מצב שמזדמן לפני האדם בין לטוב ובין למוטב יתחכם ויערים כיצד להתעלות ממנו עוד שלב בעבודת השם. כך גם אם יבואו לפניו נסיונות הן לא יפילוהו, אלא להיפך מתוך הקושי הוא יערים להתעלות בעבודת השם ויראתו.

כאשר נפטר הגאון הצדיק רבי שלמה כהן זצ"ל, מקורבו ותלמידו הגדול של מרן ה'חזון איש' זצ"ל, כתב חתנו הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי', מאמר הערכה אודותיו. בו סיפר כי באחד מביקוריו של חותנו בבית ה'חזון איש', אמר לו ה'חזון איש': "הינך כהן מיוחס".

בהזדמנות שאל רבי משה מרדכי את חותנו: "מהיכן ידע ה'חזון איש' כי הינכם ממשפחת כהונה מיוחסת?" השיבו רבי שלמה בפשטות: "אני אמנם לא שאלתי את ה'חזון איש' מהיכן הוא יודע, אולם אני משער כי מסתמא הבחין בי כי אני כעסן וקפדן, והרי חז"ל אומרים (בבא בתרא קס, ב) כי כהנים קפדנים הם, ולכן ידע כי אני כהן מיוחס..."

שאלו רבי משה מרדכי בפליאה: "אתה כעסן וקפדן? הלוא אני חתנך בן ביתך ומעולם לא זכור לי כי כעסן או הקפדת? אדרבה, הנך מהווה סמל ודוגמא לאצילות רוח, שלווה נפש ומידות טובות להפליא!"

השיבו רבי שלמה: "נו, אתה מכיר אותי בשנים האחרונות, לאחר שכבר זכיתי ללמוד מעט בחיי. אך אינך יודע כיצד הייתי נראה בשנים עברו, אלו מידות רעות היו נטועות בי קודם שזכיתי לטעום טעמה של תורה... כעת זה כבר אחר השתדלות של עבודת המידות, ולכן אתה רואה אותי כבעל מידות טובות, וכאדם מיושב ונינוח, אבל מטבעי זה לא כך, אלא להיפך".

במשפט הזה גילם רבי שלמה את דרך הצדיקים; שכאשר הם גילו איזו מידה רעה, נטיה או תכונה זדונית, הם התמקדו בה ועקרו אותה משורשה. עבודתם הרוחנית היתה עבודה כה מושלמת ובלתי מתפשרת, עד כי כל מי שהכיר את רבי שלמה באחרית ימיו לא יכול היה להעלות על דל מחשבתו, כי האדם השליו והרגוע הזה היתה לו שייכות בעבר למידת הכעס והרגזנות, וכי קיים אצלו נסיון כלשהו לכעוס ולרגז.

אני מכיר תלמיד חכם גדול בירושלים, צנוע, מעלי ובעל מידות

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חלפו שלושה חודשים, ובשעת ערב מוקדמת מתקשר התורם אל הרב הבר, ומבשר לו בהתרגשות: 'מגיע לי מזל טוב, נולד לי בן' - פתח התורם את השיחה, ואז הסביר את שתי הנקודות שנותרו מעורפלות בשיחה הראשונה, כשסיפר דברים כהווייתם: ובכן, התורם דנן, אמנם כבר זכה בכמה ילדים, אולם כמעט עשור חלף ללא כל בשורה

כיצד ארוחות חמות גרמו לישועה כפולה?

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"וְהָיָה פֶּזֶרַע גֵּד הוּא..." (במדבר י"א, ז')

מעבר לחובת ההשתדלות, אנו מבקשים לדעת היכן הוא צינור השפע האלוקי, כיצד הוא זורם וכיצד מונעים בו סתימה... מה אנו יכולים לעשות כדי להגן עלינו ועל משפחתנו, וכיצד אנו יכולים לפתוח את השער לשערי שמים, ולהזרים פרנסה בשפע, לאורך כל ימות השנה. האם יש מפתח לשערים אלה? האם יש דרך לזכות בכך? האם יש כלי שמבטיח שפע שמימי?!

לפנינו תגלית שכדאי להכיר, והיא שאכן כן, יש דרך כזו. יש משהו שכל יהודי יכול לעשות - והמשהו הזה פותח לו את שערי השפע. יש כלי מסויים, נגיש, קרוב וזמין לכל יהודי באשר הוא, שבכוחו להבטיח את השפע הגשמי והרוחני גם יחד, את ההשפעה האלוקית הברוכה הנכספת.

לכלי הזה קוראים 'חסד', עשיית חסד לזולת. לכל יהודי יש יהודים נוספים סביבו, עימם יכול הוא לגמול חסד בכל כך הרבה אופנים וצורות. מילה טובה, חיוך מעודד, הקשבה ונשיאה בעול. עזרה או סיוע טכני, התנדבות לשאת משא פיזי או הענקת תמיכה כלכלית. כל אלה עומדים תחת הכותרת 'חסד', ואת כל אלה כולנו יכולים לעשות - זקנים עם נערים, פשוטי עם כנכבדים הדורים, תלמידי חכמים ובעלי בתים.

זהו גילוי שגילה הרה"ק בעל 'הבית אברהם' זי"ע בפרשת שבוע זה, בפסוק 'והמן כזרע גד הוא'. בביאורו, הוא חושף כי המן - הוא השפע האלוקי מידי של בורא עולם, ניתנת לאדם כזרע ג"ד - באותה מידה שאדם מתאמץ ומשקיע במושג 'גומל דלים' - בסיוע לזולתו. ככל שאדם מתאמץ וזורע גרעיני השקעה בגמילות חסד - כך זוכה הוא ביותר מן, ביותר שפע אלוקי!

הגילוי הזה מעודד כל כך: הנה כי כן, מתברר שאנחנו שולטים בברז ההשפעה האלוקית. זה תלוי בנו, במעשינו, בחשיבה שלנו, בסדר העדיפויות שלנו. ככל שאנו משקיעים יותר כוחות ואנרגיה בזולת - כך אנו מתוגמלים במזומן מידי בורא עולם. ככל שאנו זורעים עוד ועוד מעשי חסד - כך אנו קוצרים שפע אלוקי בכל התחומים, ובפרט בפרנסה!

ובאותה מידה, הגילוי הזה גם מחייב: כי בעיתות מצוקה, טבע האדם להתכנס לתוך עצמו, לדאוג לעצמו. כל אחד הופך טרוד ומודאג למען עתידו האישי, מתקשה להקדיש זמן ומחשבה, נתינה והענקת, לזולתו. אבל זו החמצת ענק: כי השפע האלוקי, ההגנה השמימית, הפרנסה והעשירות - כל אלה ממתנים לנו מעבר לפינה, תלויים במעשים שלנו למען הזולת, בעשיית חסד למען אחרים, בפעולות שייקלו ויסייעו לאנשים שסביבנו!

זה הזמן לאמץ את החשיבה הזו, ולהופכה למעשים. סביבנו כה הרבה הזדמנויות לפעול ולהרבות חסד, בתוך הבית, בקרב המשפחה, בין חברינו וידידינו, וגם עם אנשים פחות מוכרים. להכין כוס תה ליהודי מבוגר בבית הכנסת, לשאול בשלום חבר ולהתעניין בעובר עליו, לסייע לשכן לשאת את הקניות הביתה, להכין ארוחת ערב או מטעמי שבת לשכן הטרוד בשמחה או בצרה, וגם להעניק למעוטי יכולת עזרה כלכלית. כל אלה הם הזדמנויות לדוגמא לעשיית חסד, אבל הרבה יותר:

אלה הזדמנויות לפתוח לנו את שערי שמים. כי ככל שנרבה חסד, ככל שנפעל להוסיף מעשי חסד, ככל שנתחבר לערך החסד, ככל שנגמול חסד איש עם רעהו - כך נזכה שבורא עולם יעניק לנו את השפע והברכה, ויפתח לנו את שערי השפע, לשומרנו מכל נגע ומחלה, ולהרעיף על ראשו שפע נחת, פרנסה והצלחה!

'אבל ראי נא, הרי לא אבדה תקוותך. אמנם ה' יתברך באמת לא חייב לאף אחד מאיתנו דבר, אבל יש משהו שאנחנו יכולים לעשות. אם אנחנו נעשה דברים שאיננו חייבים'

כשנכנסתי לפניו, פשוט פרצתי בבכי תמרורים. הייתי מרוסקת נפשית, הרגשתי שאין בי יותר כוחות לעמוד בנסיון הזה. כיצד אפשר להעביר עוד יום ועוד יום, עוד שנה ועוד שנה, בהמתנה מורטת עצבים לישועה, בציפייה דרוכה שמסתיימת באכזבה פעם אחר פעם. אמרתי לרב שאינני יכולה יותר, ושעשה משהו כדי שהקדוש ברוך הוא כבר יושיעני!

הרב שמע את דבריי בקשב רב, נאנח אתי, ואז נענה ואמר: 'אינני מבין, מדוע את חושבת שהקדוש ברוך הוא חייב לך ילדים? הלא מפתח של חיים בידיו, הוא ורק הוא הקובע למי מגיעים ילדים, וכמה. כיצד אפשר - כביכול - לדרוש ממנו להושיעך? מה קרה, הוא חייב למישהו ישועה?'

דבריו אלה של הרב, היו כמו חץ בלבי. אני חשבתי שהרב יברכני ויפעל עבורי ישועה, והנה הוא כביכול מצדיק את צרתי, וטוען שבזאת עולם לא חייב לי כלום - מה שבוודאי נכון! אבל אם כן - אז מה עוד אני יכולה לעשות? כיצד עוד אני יכולה לפעול? האם נגזרה הגזירה ואבדו סיכויי לזכות בזרע של קיימא? - רק אחר כך הבנתי, שדבריו אלה של הרב היו הקדמה למשפט הבא שלו, בו אמר:

'אבל ראי נא, הרי לא אבדה תקוותך. אמנם ה' יתברך באמת לא חייב לאף אחד מאיתנו דבר, אבל יש משהו שאנחנו יכולים לעשות. אם אנחנו נעשה דברים שאיננו חייבים, אם נפעל להיטיב עם חברינו ולעשות עימם חסד למרות שאין זו חובתנו - בכך נוכל לקבל פתחון פה לבקש כי גם בורא עולם יעשה עימנו חסד, ויעניק לנו טובה מאוצרו הטוב, אף שאיננו חייבים!'

ולכן, עצתי לך' - המשיך רבי שלמה זלמן - 'שתפעלי למען הזולת. תרבי חסד, תעשי טוב לאנשים - הרבה יותר ממה שאת חייבת. בכך תמלאי את חלקך בעשיית טוב למרות שאינך חייבת, ובעזרת השם זה יביא לך שהקדוש ברוך הוא ייטיב עמך - אף שגם הוא אינו

כשנה וקצת חלפה מאז הסתלק מעימנו מלאך של רפואה הרה"ג רבי ישעיהו הבר זצ"ל - מייסד ויו"ר ארגון 'מתנת חיים', ולעילוי נשמתו נצטט סיפור שסיפר בעצמו, ומעשה שהיה כך היה:

ערב אחד התקשר אליי יהודי, וביקש להצטרף למשפחת תורמי הכליה, המקריבים איבר מגופם כדי להציל יהודי אחר. הרב הבר התרגש ושמח על כל תורם כליה המעניק לזולתו חיים חדשים, ובחפץ לב הסביר את התהליך: הבדיקות המקדימות, ההתאמה, הניתוח בפועל וההחלמה ממנו. התורם הקשיב בתשומת לב לכל המידע שנפרש לפניו, ורק ציין שתי נקודות חריגות: הראשונה - שיש לו סיפור מאחורי התרומה, אותו יספר בסיום התהליך. והשנייה - שהוא מבקש לזרז את העניין...

התהליך החל, בדיקות ההתאמה בוצעו, עד ליום המאושר - בו התורם והמושתל הוכנסו לחדרי ניתוח נפרדים, ובתום כמה שעות - יצאו מהם תורם מאושר שזכה להציל חיי אדם, ומושתל שזכה ב'מתנת חיים' - פשוטו כמשמעו. את אושרם לא ניתן לתאר, האחד זכה בחיים - ורעהו נתן לו אותם. איזה סיפוק עצום!

חלפו שלושה חודשים, ובשעת ערב מוקדמת מתקשר התורם אל הרב הבר, ומבשר לו בהתרגשות: 'מגיע לי מזל טוב, נולד לי בן, ואינני יכול לתאר את שמחתי!' - פתח התורם את השיחה, ואז הסביר את שתי הנקודות שנותרו מעורפלות בשיחה הראשונה, כשסיפר דברים כהווייתם:

ובכן, התורם דן, אמנם כבר זכה בכמה ילדים, אולם כמעט עשור חלף ללא כל בשורה. בכל לבו ציפו הוא ורעייתו לבשורה משמחת על ילד נוסף המצטרף למשפחה, אולם קרוב לעשר שנים חלפו - ולא זכו בישועה הנכספת. הם ניסו לפעול ככל שלא לדאוג, התפללו בכל כוחם, ניסו סגולות שונות - אולם דבר לא עזר.

ואז, ביום מן הימים, הקישה בדלת ביתם אשה אחת, האוספת מצרכים עבור בישול ארוחות חמות למשפחות נזקקות. האשה הסבירה כי היא תורמת את מלוא כוחה למאמץ הזה, היא מבשלת בעצמה את האוכל, וגם טורחת סביב חלוקתו. אולם הואיל ואינה יכולה לעמוד בהוצאות של רכישת המצרכים, היא מחזרת על הפתחים ומבקשת מוצרים מיהודים טובים.

בני המשפחה התעניינו מה גרם לאשה שאינה נראית צעירה לעסוק במסירות עצומה במעשי חסד כה גדולים, ונענו בסיפור אותו סיפרה האשה כשדמעות לחות זולגות מעיניה, וכך אמרה:

'היה זה לפני שנים רבות. הייתי אשה צעירה יחסית, ציפיתי וייחלתי לזכות לילדים, אולם הציפייה התנפצה אל מול סלעי המציאות. הבית נותר ריק ושומם, הסתובבנו בו - רק אני ובעלי - מקווים ומייחלים ליום בו נזכה להיפקד בילדים...

כל יום היה עיניי לכשלעצמו, כל לילה היה קשה מנשוא. כל המאמצים לא הועילו, שערי תפילה ודמעה נותרו חתומים, ולא זכינו להיוושע. ואז, יום אחד כשנשבר לבי, החלטתי לנסוע לירושלים ולהזכיר את צרתי בפני גדול הדור, הלא הוא הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל.

מֶרֶן הַגְּרִי"ז הַלֹּוֹי, גִּילָה מִי הִיא הַדְּמוּת הַפְּלֵאִית שֶׁעָלֶיהָ סִיפֵר הַחֶפֶץ חַיִּים בְּסִיפּוּרוֹ, שְׂאֵלִפִים רַבִּים הַמֵּתִינוּ מִחוּץ לַמִּלּוֹן בּוֹ הַשְׁתַּכְנָה כְּדֵי לַחֲזוֹת וְלוֹ לַרְגֵעַ בְּזִיו פְּנִיהַ...

'רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות'

הרב בנימין בירנצווייג

וְיִסְעוּ מִהֵרָה' דְּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים" (במדבר י', ל"ג)

חז"ל דרשו מפסוק זה, שבאותו היום שנסעו מהר סיני, נסעו בשמחה, וברחו משם כתינוק הבורח מבית הספר, אמרו שמא יוסיף לנו עוד מצוות, ולכן ניתנה להם פורענות, שאלמלא זה היו נכנסים מיד לארץ ישראל.

מי שידע ערך כל מצוה ומצוה שאין לה סוף? הרי שהוא ירוץ על כל דבר מצוה! וישמח כמוצא שלל רב. שבחם של ישראל נאמר "לא הביט עוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל" בני ישראל מקיימים את המצוות בשמחה ובתענוג גדול, שלא נראה בהם שום עמל בקיימם המצוות.

ידוע מאמר חז"ל: 'רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות', ויש לתמוה, הרי אם רצה לזכות אותם, היה לו להוריד מהם תורה ומצוות כדי שיוכלו לעמוד בעשייתה וקיומה ויוכלו לקיימה בנקל?

וורט נפלא אמר בזה מֶרֶן רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן אוֹרְבֶּעֶךְ זצ"ל, הקב"ה רצה לזכות את ישראל במצוות, כדי שירבה שכרם וזכות קיומם, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות בכל הליכותיהן, בכל מעשה שעושים נתן להם מצוה, מקימתם בבוקר ועד השנייה בערב, ריבה להם מצוות בכל דברים שאדם עושה ממילא לצרכיו, וכגון קשירת נעלים שאדם בין כך עושה, נתן בזה מצוה לקשור ימין תחילה, אח"כ אדם שוטף ידיו, נתן להם מצוה של נטילת ידים, וכן הלאה, נתן להם מצוות במעשים הפשוטים שעושים בין כך למילוי צרכיהם, ובזה ריבה להם תורה ומצוות, וזיכה אותם בריבוי שכר גדול.

אדם שמייקר כל מצוה בידע ערכה וטובה, הרי שכל מעשה קטן שעושה ויש אפשרות לעשות ולקיים בו מצוה הרי הוא עושה זאת בשמחה גדולה, ותמיד מחפש עוד ועוד מעשים ומצוות לשנות רצון ה' ולזכות בשכר הגדול השמור לעושי מצותיו.

ענין זה של רצה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, נאמר גם על כל אחד ואחד מישראל, שכל הרוצה לזכות את הרבים, ירבה לעצמו תורה ומצוות ובזה יזכה את הרבים, ונביא בזה מעשה נפלא עד מאד על אחד מקברניטי האומה היהודית בדורות האחרונים, שהלך בדרך זו וזכה לזכות את ישראל באופן שכמעט

ולא היה לפניו:

הגה"צ רבי שלום צבי הכהן שפירא זצ"ל הביא מעשה שסיפר מרנא החפץ חיים זיע"א:

החפץ חיים סיפר על חסיד אחד שרצה לזכות את ישראל, וחישב מחשבות כדת מה לעשות למען זיכוי זה, חיפש ומצא שעליו לנסוע לעיר הבירה במדינה ידועה שישראל מרובים בה בריבוי אוכלסין, ושם ישפיע על ההמונים בדרשותיו.

אמר ועשה, טרח הרבה וחפש עד שהגיע לבסוף למחוז חפצו, נכנס לבית המדרש הגדול והחל נושא מדברותיו בין מנחה למערב, מתפללי בית הכנסת החלו לרטון ולהתרעם מה רצונו של המגיד הזה כאן, הרי כל מטרתו וחפצו הוא שנשלשל לו כמה פרוטות בקערה למחייתו, כמנהג רבים מן המגידים בעת ההיא, הבה ניתן לו איפוא את הממון ויניחנו לנפשנו. שמע החסיד את דבריהם והתחיל לחשוב שכנראה קשה באמת להשפיע על אנשים הגרים בעיר הבירה אלך מכאן לעיר אחרת עיר מחוזית אמנם אך קטנה מן הראשונה שם אנשיה שקטים ונוחים יותר לשמוע דברי תורה ושם אעשה נפשות ואפעל גדולות ונצורות.

קם ונסע לעיר היותר קטנה, אולם לגודל צערו גם שם נכונה לו אכזבה מרה, לא מצא אוזן קשבת לדרשותיו, והחליט באין ברירה לנסות במקום שלישי קטן מקודמיו, אך גם הפעם לא עלתה בידו, וכך נדד וסבב החסיד ממקום למקום, כל פעם למקום קטן מקודמו וללא הצלחה.

כיון שראה שכך עלתה בידו, הרהר שכנראה טעה בחשבונו ועליו

**מסיים הרב שפירא בספרו,
כששמע מרן הגרי"ז הלוי
סולוביציק זצוק"ל עובדה זו
מפי הח"ח, אמר לתלמידיו:
כלל הוא בידי כשהח"ח מספר
מעשה מחסיד אחד, כוונתו
היא על עצמו! הוא היה
החסיד ובדידה הוי עובדא**

מספר מעשה מחסיד אחד, כוונתו היא על עצמו! הוא היה החסיד
ובדידה הוי עובדא.

בזה רצה החפץ חיים לסלול לנו דרך לחיים, למי שרוצה לפעול
למען זיכוי הרבים, שיתחיל מעצמו ובתוך ד' אמותיו, ומשהתמלא
הגביע שלו ויגלוש אז תהיה השפעה לאחרים. [מאיר עיני ישראל]

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל:
israel.layosh@gmail.com

לשוב לעירו ומקומו שאנשיה מעטים ומכירים אותו היטב, מהם
אתחיל לפרסם שם שמים בעולם. צירף מחשבה למעשה שב לעירו
ולמכריו משכבר הימים נכנס לבית הכנסת עלה על הבימה והתחיל
להטיף לבני המקום מוסר על דא ועל הא, עודו מדבר עמם והנה
מגיע לאזניו קול מלחשים הממהמים בקול רגז, מה רוצה מאתנו,
קודם שיטיף מוסר לחתנו הצעיר וכו', מוטב שיגיד מוסר למשפחתו
ובני ביתו וכו'.

הוא חזר לביתו ועשה כדבריהם, החל לחנך את ילדיו בקפדנות
לתורה ויראת שמים כרצונו ושאיפותיו, אולם אף הם לא טמנו ידם
בצלחת והשיבו לו לאמר, מה רצונך לעשותנו צדיקים גמורים, הלא
כתוב "אל תהיה צדיק הרבה", התיישב החסיד בדבר עם עצמו
והגיע למסקנה, א"כ אתחיל מ ע צ מ י, עלה לעליית ביתו, והסתגר
כמה עשרות שנים, עמל שם ויגע בתורה בש"ס ובפוסקים, חיבר
ספרים ושלחם על פני תבל, ואכן נתפרסמו לשם ותהילה במדינה
ובעולם כולו.

לאחר זמן הרבה החסיד הרי למדתי לעצמי תורה הרבה, אולי כעת
אלך לערי המדינה ללמד את עם ה' תורה ויראה, מיד החליט על
נסיעתו, שלח מכתב אל רב עיר הבירה שביום פלוני מתעתד הוא
לבקר בעירו, ויצא לדרך, כשהגיעה הרכבת למחוז חפצו, כבר עמדו
אלפי יהודים בתחנה, מהם במשך שעות רבות ממתנים בקוצר
רוח לתורם על מנת לתת שלום לחסיד הנודע והמפורסם, ולזכות
להתברך מפיו, משאך נכנס לבית מלונו התמלא כל הרחוב סביבו
בצאן אדם שמשאלתם היחידה היתה לראותו ולשמוע מפיו דברי
תורה מוסר ותוכחה.

מסיים הרב שפירא בספרו, כששמע מרן הגרי"ז הלוי סולוביציק
זצוק"ל עובדה זו מפי הח"ח, אמר לתלמידיו: כלל הוא בידי כשהח"ח

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

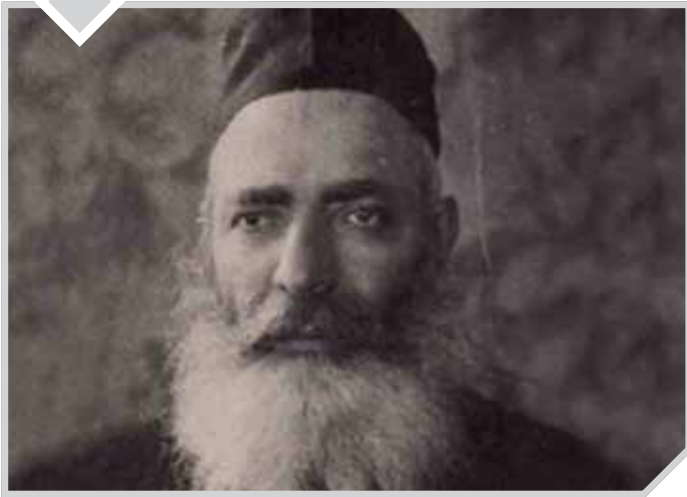
* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

דברי תורתם וסיפורים על גדולי עולם שיום פטירתם חל השבוע

"בן כמה אני נראה לך?" שאל אותו הבחור, "בן עשרים וחמש!" ענה רבי שלמה, לאחר התבוננות קלה בפניו של הבחור, "אתה טועה... אני בן שלוש שנים וארבעה חודשים.."

הרב ישראל ליוש

ביום י"ח בסיון חל היא"צ של הגאון רבי ירוחם הלוי ליוואוויץ זצ"ל משגיח ישיבת 'מיר'.

רבי ירוחם נולד בשנת תרל"ה בעיירה 'ליובאן' במחוז מינסק, כבר בילדותו ישב והגה בתורה בבתי מדרשות בסביבת מגוריו, וכשהיה כבן שנים עשרה הגיע ללמוד תורה בישיבת סלבודקה אצל הסבר רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, ובשנת תרנ"ז נשלח על ידו לת"ת ד'קעלם' לצקת מים על ידו של הסבא מקלם זי"ע, וזכה ללמוד אצלו תקופה קצרה, אך היא השפיעה רבות על גידולו.

כאשר בא בברית הנישואין, התנה שילמד בקעלם שמונה שנים בפרישות, ולאחריהם יהיה מוכן לפרנס את ביתו. באותם שנים סיים ש"ס על ד' חלקי שו"ע עם פי' הגר"א. בסיום שנים אלו התכוון לעזור לרעייתו בניהול המסעדה שברשותה, אך בראותה את גדלותו בתורה, סירבה להיעזר בו, והוא נסע ל'ראדין' ללמוד בכולל 'קדשים' במחיצת מרן ה'חץ חיים זי"ע.

בשנת תרס"ז מונה כמשגיח בישיבת ראדין, ובשנת תרע"א נתמנה למשגיח בישיבת 'מיר'.

בשנת תרצ"ו לקה בדלקת קרום המוח וממחלה זו לא קם. שיחותיו ודברי תורתו, מודפסים בספרי 'דעת חכמה ומוסר' ו'דעת תורה'.

וַיִּסְעוּ מֵהָרָה'... וַיְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ... (במדבר י', ל"ג-ל"ה)

הנה נעשו סימניות לפני ואחרי פרשת 'ויהי בנסוע', לומר שאין זה מקומו, ונכתב כדי להפסיק בין פורענות לפורענות.

ומבאר הרמב"ן שהפורענות השניה נאמרה בפירוש, 'ויהי העם כמתאוננים', והפורענות הראשונה היא 'ויסעו מהר ה', שנסעו מהר סיני בשמחה, כתינוק הבורח מבית הספר, כי חששו שמא ירבה ויתן להם עוד מצוות.

ותמה המשגיח הגאון רבי ירוחם ליוואוויץ ממיר זצ"ל, הלא נסיעתם מהר ה' היתה על פי ה' והיו מוכרחים ליסוע משם, אם כן, איך נשווה אותם לתינוק הבורח מבית הספר?

וביותר, הרי בדור דעה עסקין, שניתנו על ראש כל אחד שני כתרים 'נעשה ונשמע', והקטן שבהם הגדיל לראות יותר מיחזקאל בן בוזי,

אם כן איך נעלה על דעתנו שאמרו נברחה מהר ה' שמא ירבה לנו מצוות?

משל למה הדבר דומה, מבאר רבי ירוחם, לאחד מבני הישיבה שקיבל מברק בהול מהוריו שעליו לשוב במהרה לביתו. הוא עשה כמצוותם, אולם חבריו שראו אותו יוצא מהישיבה, העלילו עליו כי שמח הוא לעזוב את הישיבה. לעומתם, טען להם החבר שעושה זאת בעל כרחו, במצוות הוריו. אבל מה נעשה שחבריו ראו עליו אותות שמחה, ועל כך הוא נתבע על ידם...

כמו כן, תינוק היוצא מבית הספר בתום יום לימודים, הוא ממהר לצאת, כשמעילו בידו, הוא מלביש אותו ומכפתר את כפתוריו כשהוא כבר מחוץ לבית הספר, בדרך לביתו. הוא אינו מוכן להישאר בבית הספר אפילו עוד רגע קט, כדי לבישת המעיל וכפתור הכפתורים. התינוק אפילו אינו יודע שמעשיו מעידים על רצונו העז לברוח מבית הספר...

כן הדבר כשיצאו ישראל מהר ה', הם נתבעו על תנועה קלה, שלא נסעו משם בכבודות ובהכרח על שצריכים לעזוב אוצר כלי חמדה, הוא הר ה', והליכתם במהירות ובתנועות של בריחה, הראה על פנימיותם שנראו כתינוק הבורח מבית הספר, על אף שבאמת לא אמרו לברוח.

הדברים נוראים! מייסרנו רבי ירוחם, אנשים כה קדושים נתבעים אף על תנועה קלה שיש בה מן הזלזול בערכי הקודש!

הגה"צ רבי שלמה וולבא זצ"ל היה מגדולי תלמידי מרן המשגיח רבי ירוחם זי"ע, את עיקר משנת מוסרו ללמד ממנו, ועל פי מהלכה התהלך כל ימי חייו.

כבר בהגיעו אל ישיבת מיר, נפעם הרב וולבא מאירת הישיבה, ואותה נשם עמוק אל ריאותיו, ועד מהרה נשבה בקסמה. בראשית ימיו בישיבה שוחח עם אחד הבחורים על שיחותיו של המשגיח רבי ירוחם. "בן כמה אני נראה לך?" שאל אותו הבחור, "בן עשרים וחמש!" ענה רבי שלמה, לאחר התבוננות קלה בפניו של הבחור.

"אתה טועה... אני בן שלוש שנים וארבעה חודשים..", רבי שלמה לא הבין את דבריו, הוא היה נראה לו בחור רציני, ודברי ליצנות אלו כלל לא תאמו את מראהו הנכבד והרציני...

ומיד הבחור הסביר: "לפני שלוש שנים וארבעה חודשים הגעתי לישיבה והכרתי את מרן המשגיח רבי ירוחם, ומאז התחלתי לחיות..."

כעברן תקופה קצרה מאוד, כשגם רבי שלמה החל להכיר את המשגיח, הוא הבין היטב את דברי הבחור, והסכים עימם.

השבת הראשונה של רבי שלמה וולבא בישיבת מיר פרשה את כנפיה, הוא כבר נמצא כאן כמה ימים, מיום שלישי, וכבר ראה את רבי ירוחם שלוש פעמים, והנה הוא מבחין באדם שאינו מוכר, פניו זוהרות, נכנס להיכל הישיבה ומתיישב על מקומו של המשגיח רבי ירוחם... מי הוא?, תמה רבי שלמה, וכי לכבוד שבת יש משגיח אחר? כעבור זמן מה, הובהר לו כי לא משגיח אחר הוא, זהו רבי ירוחם, אלא שבשבת פניו מאירות באור יקרות, בשבת הוא נראה אחרת...

הגה"צ רבי נתן וואכטפויגל זצ"ל משגיח ישיבת לייקווד, סיפר שפעם בחול המועד סוכות סיפר רבי ירוחם שרבי איצלה בא אליו בחלום ולימד אותו ניגון על המילים "אשרי איש שלא ישכחך ובן אדם יתאמץ בך, כי דורשיך לעולם לא יכשלו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך", ורבי ירוחם שר את הניגון עם הבחורים שעה ארוכה, ואף רבי נתן חזר על הניגון כשסיפר את המעשה.

ושוב מעשה בחלום שחלם רבי ירוחם את רבי איצלה, והוא סופר ע"י הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, שבעת למדו בישיבת מיר, ניגש אליו המשגיח רבי ירוחם וביקש ממנו ללמוד חברותא עם אחד הבחורים שהיה נכדו של רבי איצלה, והסביר את בקשתו כי רבי איצלה בא אליו בחלום וביקש ממנו שידאג לנכדו.

"פעם הגעתי לביתו של מרן המשגיח זצ"ל" - סיפר הגאון רבי משה רוזנשטיין שצ"ל, משגיח ישיבת לומז'ה - "הוא קיבלני בסבר פנים יפות, ושוחח עימי על ענייני. מידי פעם הבחנתי שחמותו עומדת בפתח ורומזת לו דבר מה, אבל המשגיח המשיך ודיבר איתי

בסבלנות וברוגע, כאילו אינה רומזת דבר.

"למחרת נודע לי, שבאותה שעה שישבתי אצל המשגיח, ישיבה הרבנית על המשבר בחדר הסמוך, בלידת בנם הראשון, ואלו היו רמיזותיה של חמותו, אבל המשגיח במידותיו הנפלאות רצה לתת לי את מלוא תשומת הלב, ובגבורה עילאית התנתק מענייניו האישיים, והאזין לצרכי בקשב רב..."

הרגישות לזולת היתה אצל רבי ירוחם ערך עליון, ואף גבר על ערכים אחרים אותם נהג בקביעות. וכך סיפר רבי שלמה וולבא זצ"ל: פעם התארח בבית המשגיח בתו של הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל, שהגיעה מירושלים לבקר את אחיה שבא ללמוד בישיבת מיר. על אף שהיה זה בראש השנה, והמשגיח נהג שלא לשוחח כלל בימים אלו, מכל מקום, משום כבודה של האורחת, בשעת הסעודה דיבר רבות אודות מעלת אביה הגדול רבי צבי פסח, ובשבת הישיבה בארץ ישראל.

כאשר היה הגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל תלמיד בישיבת מיר, הוצרך ללוות פעם כסף מהמשגיח כדי לשוב לביתו לקראת חג הפסח. כששב אל הישיבה לאחר החג, החזיר לרבי ירוחם את הכסף והודה לו על ההלוואה.

"וכי אינך יודע שאמירת 'תודה' על הלוואה, יש בה משום חשש ריבית?" - הוכיחו המשגיח - "כרנאה שאצלכם בגרמניה הכרת הטוב גוברת על ההלכה" - המשיך רבי ירוחם לייסרו והסביר לו שקיום ההלכה בדקדוק חשוב קודם להרגלים ונימוסים.

בפעם הבאה כשנסע רבי שמעון לביתו, שוב היה זקוק להלוואה מרבו, והפעם כבר זכר שאין להודות על ההלוואה, אלא שלהפתעתו כאשר החזיר את הכסף לרבי ירוחם ושתק ולא הודה, טען לו המשגיח:

"איה מידת הכרת הטוב? מדוע אינך מודה על ההלוואה...?"

"רבינו! איני מבין! הרי המשגיח לימד אותי שאסור להודות על ההלוואה...?" - התפלא רבי שמעון

"אכן, אסור להודות על הלוואה, אך צריך שיהיה ניכר שרצונך להודות והנך מנוע בגלל ההלכה, עתה איני רואה על פניך כלל רצון להודות..."

את כל כוחו, אונו ומרצו השקיע בתלמידיו, להנחותם על דרך ישרה ולהעמידם בקרן התורה והמוסר.

וכך סיפר תלמידו הגאון רבי אברהם שמחה קפלן זצ"ל, רבה של צפת: כאשר חלה המשגיח רבי ירוחם, הגיע אליו הפרופסור הנודע 'ראזע' מוורשא. אחר שסיים לטפל בו, פנה אל הישיבה וראה את התלמידים יושבים ולומדים, והתרשם מאוד מהליכותיהם ומההשקעה הניכרת על פני כל אחד ואחד מהם, הוא חזר אל המשגיח ואמר לו, כי אחר שראה את הבחורים, הוא סבור שחולשתו

של הרב נובעת מהמאמץ הרב שהוא מתאמץ בחינוך הבחורים...
"חלילה לחשוב כך" - ענה לו המשגיח - "כאשר אני בריא, עבודתי היא כמי שמיאש אש בגפרור, והשלכת עולה מאלוהים..."

צורת חינוכו היתה מתוך אחריות וישוב הדעת, כפי שמספר תלמידו הגאון רבי שלמה וולבא זצ"ל: פעם סיפר למקורבו שכאשר עבר בבית המדרש בשבת אחר הצהריים הריח ריח סיגריה מפיו של אחד הבחורים, "אם כן, מדוע המשגיח לא מסלקו לאלתר מן הישיבה?" תמה המקורב, "סבו יושב בשמיים וזועק אלי, הצל את נכדי!" השיב לו המשגיח, ובהזדמנות הראשונה קרא המשגיח לבחור לשיחת נוקבת ומחנכת, והוא החל לעלות על דרך המלך, עד שלימים נעשה ראש ישיבה מפורסם...

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל:
israel.layosh@gmail.com

ומסופר שפעם בא לחודש אלול לישיבת מיר, הגאון רבי יושע בער סולובייצק זצ"ל, בנו של מרן הגרי"ז מבירסק זי"ע. הוא עלה לחדרו של מרן המשגיח זצ"ל שהיה מעל היכל הישיבה, והשקיף משם על התלמידים.

"מה אתה רואה?", שאל אותו המשגיח, "חמש מאות בחורים יושבים והוגים על תלמודם", השיב רבי יושע בער, "לא היא" - השיב המשגיח - "חמש מאות יחידים הם..."

המשך מעמוד 10 | הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א

למקום, ולעולם אין מוצאים את בעליהם יתברך ואת ביתם!".
כשמוע הסבא קדישא את דברי נכדו המתוקים, עמד ונשקו על ראשו, ואמר: "אמנם את אליהו הנביא לא מצאת שם ביריד, אבל רוחו הקדושה חפפה עליך ממרום, לפי שתכלית יציאתך אל השוק, היתה בחיפוש אחריו..."

"מן השמים זיכו אותך באותה הארה שזכית בלימוד טיב 'מוסר השכל' זה, להעמידך על תפארת ענוותנותך. שלא להיות חלילה מן המתאוננים והמתרעמים תמיד בגסות רוחם, רק לקבל באהבה ובהכנעה תמיד כל הנהגה שעושה עמנו השם יתברך, ברצון ובשמחה, באמת ובתמים, אמן".

(מתוך הספר 'טיב המעשיות')

לא חפץ בהם לקנותם... כד"א (תהילים קמז, י): 'לא בגבורת הסוס יחפץ'...

"הסוסים הללו עומדים שם עד עתה כחפויי ראש - איש אינו חפץ בהם, והמוכרים שלהם ביריד אינם יודעים כיצד ניתן להתפטר מהם. "כשעמדתי מן הצד והתבוננתי בתהלוכות שוק הסוסים ההומה, למדתי לעצמי לקח מוסר השכל בדרכי עבודת השם יתברך: מי שנכנע בענווה, מקבל באהבה הנהגה של מעלה, ובכל מה שעושה עמו השם יתברך הוא מקבל ברצון, הרי הוא זוכה להגיע במהרה אל המנוחה ואל הנחלה.

"ואילו אלו המתאוננים ומתנגדים תמיד להנהגה של מעלה עמהם, חייהם אינם חיים, הם רק משתוללים כל העת תמיד, בורחים ממקום

המשך מעמוד 14 | הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

באופן כזה, בודאי לא נחשב שהצדיק אינו פוחד מהקב"ה. אדרבה, כיון שפוחד מהקב"ה הוא מביא אותם. הלא אף אחד לא אמר לו להביא את האנשים, הוא הביא אותם מדעתו.
לדוגמא אמר המשגיח: "בחור נכנס ללמוד בישיבת סלבודקא. הוא יודע שבמקום לימוד זה ישנה השגחה והקפדה. מי ביקש ממנו לבוא לסלבודקא? יכול היה ללכת ללמוד במקום אחר שאין השגחה. הוא בא מרצונו וכאילו מניח שוטר על ראשו - את המשגיח שממנו הוא פוחד. לו, אין הפגם של גנב מול גזלן!".
פלאי פלאים!

על כל פנים, מורי ורבותי, למדו א גרויסער מוסר השכל מפרשה זו: לימוד המוסר - זו ההרתעה שלנו. רק כך ניתן לנצח במלחמת היצר וחילותיו.

(מתוך 'יחי ראובן')

וגזל. הוא משלם רק קרן: 'והשיב את הגזלה אשר גזל'.
"משמע שהענין הזה - שאדם פוחד מבן אדם ומהקב"ה לא - הוא פגם נורא! אם כן", שאל המשגיח: "איך נלמד את הגמרא על רב עמרם חסידא, שכביכול פחד מבני האדם שהתאספו לקול צעקותיו, ומהקב"ה לבדו לא פחד? האם יכול להיות כזה דבר? הלא מדובר ברב עמרם חסידא קדישא!"

אמר המשגיח דבר נפלא: הנקודה הבוחנת ומשקל המדידה הוא: מי מביא את בני האדם? רב עמרם הביא בעצמו את בני האדם! הוא צעק: 'אנא תבואו, כדי שאתבייש, ולא אעשה את העברה!'.

אם אני מביא בני אדם, משמעות הדבר שאני פוחד מאד מהקב"ה, רק מה, אני רואה שהיצר הרע מתגבר עלי מאוד, וכמעט אין לי כח להרוג אותו, לכן אני מחפש עצות כדי להרגו, ואני קורא לעזרה, צועק 'הצילו' - "נורא בי עמרם!" בוערת כאן אש. שיבואו אנשים!

והדברים הללו לא רחוקים מאיתנו. הם 'מדברים' גם אלינו. הם שייכים לנו ולמדרכתנו בעבודת השם. נכון שישנן אלפי דרגות בביטחון, אבל את המינימום ההכרחי לנו, במיוחד בתוקפה זו, נוכל להשיג במעט מחשבה והתבוננות. דווקא כאשר התהום פעורה, והכל רואים שאף אחד אינו מסוגל להושיענו, מתעורר לו הבטחון ביתר-שאת, ומעודדנו להמשיך ולנהל את החיים מתוך שלוה ורוגע.

מעשה שהיה בקבוצת תלמידי חכמים, שנסעה לירושלים עם נהג מונית שאינו שומר תורה ומצוות. בהיותם בדרך אמרו תפילת הדרך, והנהג שהאזין לתפילה ביקש שיסבירו לו מדוע מתפללים על "חיות

רעות בדרך"; האם בדרך לירושלים יש חיות רעות? שאל. היו שניסו להתבדח איתו, באמרו שהחיות הרעות של ימינו הם הנהגים הבלתי-זהירים, אבל הדבר, כמובן, לא סיפק את הנהג. והנה, מיד לאחר שעברנו את 'שער הגיא', נכנס למונית דבור ענק, שהפחיד את כל הנוסעים, שזזו מהכא להתם ומהתם להכא, בניסיון נואש לסלקו מתוך המכונית, אבל הדבור המשיך לזמזם את זמזמו המפחיד, ולנהג לא היתה ברירה אלא לעצור את רכבו בצד הדרך, ולהמתין עד שהחיה הרעה תואיל בטובה לצאת מהרכב. "כשחזרנו למונית והמשכנו ירושלימה, נפשטה השאלה הנ"ל מאליה. קידוש ה' גדול היה באותו מעמד".

(מתוך הגדה של פסח 'חשוקי חמד')

חייב!

יצאתי מהרב מחזקת ומעודדת, ומיד החלטתי לפעול. הקמתי את הארגון הקטן שלי, שכמעט ללא משאבים מעניק ארוחות חמות למשפחות נצרכות. אה, וכמעט שכחתי לספר - סיפרה האשה כשחיוך מסתמן בזווית שפתותיה - 'שברוך השם אני אמה מאושרת לשלושה ילדים מתוקים...'

ככל הסיפור הזה סיפרה האשה בבית המשפחה, בלי להבין שכל מילה הולמת בראש ההורים כקורנס. 'לעשות משהו גם אם לא חייבים', 'להתאמץ למען הזולת כדי לזכות בישועה', 'להיטיב עם אנשים אחרים ולזכות' - המושגים האלה העלו בהם הרהורים, שהובילו להחלטה להתקשר עוד באותו ערב אל הרב הבר, ולהיכנס לתהליך ארוך וממושך אותו אמנם אין חיוב לעבור, אבל כל כולו עשיית חסד והטבה לזולת, ולכן יש בו את הכח לפתוח את שערי הישועה וההטבה ממרומים!

'וזה הסיבה' - סיים התורם שהפך לאבי הבן לרב הבר - 'למה ביקשתי לזרז את הליך התרומה. ידעתי, פשוט ידעתי, שתרומת הכליה הזו תביא לי ילד. נתתי כליה ליהודי אחר - הרבה מעבר למה שאני חייב - כדי לעשות חסד לזולת. ידעתי שבורא עולם יתן לי ילד שהוא לא חייב, ייטיב עמי כשם שהיטבתי עם זולתי! וזה גם הסיפור שהבטחתי לך אז, בטלפון הראשון. רציתי לזכור לספר לך על ישועתי, בזכות

החסד שעשיתי!

סיפור מופלא זה, אותו סיפר הרב הבר בעצמו, מאיר וקורא: כל כך הרבה יהודים זקוקים לישועה, מבקשים בכל לשון, מתחננים בכל לב. הבה נזכור שבורא עולם לא חתום איתנו על חוזה לספק את כל משאלות ליבנו, הוא באמת אינו חייב לנו דבר. יש באוצרו שפע עצום לחלק, ובכל זאת - הוא לא חייב.

אבל יש לנו דרך להניח את ידינו על השפע הזה, והיא לעשות חסד. לעשות טוב לזולת. להתאמץ ולפעול למען יהודים אחרים. כי כשאנחנו עושים זאת למרות שאיננו חייבים - אנו פותחים לעצמנו את השער לקבל ישועה והטבה מלמעלה, אף שאין חייבים לנו אותה. ואדרבה, ככל שהחסד דורש יותר מאמץ, יותר 'מעבר לגדרש', יותר מהמחויבות הרגילה - כך עוצמתו והשפעתו גדולים שבעתיים! אחים יקרים, הבה נאמץ את החסד. הבה נחפש הזדמנות לפעול טוב בין איש לרעהו, להרבות מעשי חסד גדולים וקטנים, חיוכים מעודדים כמו סיוע לחבר, תרומה כספית ככל יכולתנו לצד עזרה פיזית עד כמה שאנו מסוגלים. חסד הוא מפתח, כלי שבוקע שערי שמים, ככל שנרבה חסד - כך נזכה בחסד מבורא עולם, באוצר של ישועות, שמחות, בריאות, נחת ופרנסה בשפע!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com
מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חסד'. אנחנו באגודת 'נוצרי לשון' עמלנו והתייגענו לעשות חלוקה מסודרת של ספר 'אהבת חסד', במקביל ללוח היומי שייסד הגרי"ז סגל זצ"ל, כך שהלומד מסיים את הספר שלוש פעמים בשנה, לאחר לימוד של דקות ספורות מדי יום.

"ועל כל אלו יש גם את ההבטחה של המהרי"ז סגל זצ"ל, שאמר שהוא לא ראה משפחה שקבעה לימוד בספר ה'חפץ חיים' ולא ראתה ישועה. אנחנו שאלנו את מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, אם אפשר לומר שהסגולה הזאת קיימת גם בלימוד 'אהבת חסד', והוא ענה לנו תשובה חד משמעית שכן, ובאמת כבר זכינו לשמוע על לא מעט סיפורי מופתים וישועות, שאירעו עם אנשים שלמדו 'אהבת חסד'."

סיפורי מופתים וישועות, שאירעו עם אנשים שלמדו 'אהבת חסד'

"כמו שלפני שלושים שנה, כשעבדנו להחדיר את הלימוד של ה'חפץ חיים', זה לקח כמה שנים, ולאחר מכן היתה מהפכה אדירה, כך גם ב'אהבת חסד', המהפכה בעיצומה וב"ה נמכרו עשרות אלפי ספרים עד היום, ובמאות בתי כנסת ברחבי הארץ, מתקיימים שיעורים בשבת קודש אחרי התפילה, בספר 'אהבת חסד', אלפי בחורים ואברכים, מאות בנות סמינרים ועשרות תלמודי תורה בכיתות הגבוהות, לומדים יום יום בספר 'אהבת חסד'."

"אנחנו סמוכים ובטוחים, שבעוד תקופה לא ארוכה הילדים שלנו עוד ישאלו אותנו: 'האם באמת ייתכן שפעם למדו 'חפץ חיים' יותר מ'אהבת חסד'???"

"בעקבות ההתעוררות העצומה, של רבבות יהודים מכל החוגים, ללימוד בספרי 'חפץ חיים' ו'אהבת חסד' באופן אינטנסיבי, פתחנו קו מיוחד להשתתפות במבחנים שבועיים וחודשיים, לקובעים לימוד יומי ב'חפץ חיים' או 'אהבת חסד', כאשר בין המשתתפים מוגרלים בעז"ה סכומי כסף גדולים כל שבוע. המבחנים נערכים בשיטה אמריקאית וקלילה, על ידי הארגון החשוב 'לדעת', לפרטים והצטרפות ניתן להתקשר ל- 073-728-9669. כמו כן ניתן לשמוע שיעורים בח"ה, 'אהבת חסד', ובכל נושאי בין אדם לחברו, בעברית ובאידיש, בטלפון 03-617-1132.

"ברצוני לסיים במשפט אחד, ששמענו ממרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א מספר פעמים בשבועות האחרונים: יש הרבה מצוות והרבה דברים חשובים, חז"ל בתנא דביה אליהו, פרק כח, אומרים: 'כך אמר להם הקב"ה לישראל: בני אהובי! כלום חסרתי דבר שאבקש מכם. ומה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבים זה את זה, שתהיו מכבדים זה את זה ויראים זה מזה', אנחנו מאוד מקווים שבעז"ה מכאן תצא הקריאה לכבד איש את רעהו, ולאהוב אחד את השני, ואז נזכה שהקב"ה יקיים את מה שנאמר 'ויהי בישראל שלום' מתוך? ב'התאסף ראשי עם', וכשאר כולנו נתאסף יחד, אז יהיה יחד שבטי ישראל, בגאולה השלמה במהרה.

שיעור משכמו ומעלה, אחד מהבחורים הכי טובים בישיבה, והלימוד יהיה בזהירות המתבקשת כראוי ללמוד כשלומדים הלכה. אבל כל זה לא ריצה את המשגיח, שהמשיך להפגין חוסר שביעות רצון.

"לאחר שכבר כלו כל הקיצין שאלו הבחורים את המשגיח: 'למדנו רבינו, מה רע בלימוד הלכות שמירת הלשון? וכי רוצה המשגיח שנמשיך לדבר לשון הרע חלילה וחלילה? על מה ולמה ההתנגדות הזאת?'

"השיב להם המשגיח: 'בחורים צדיקים ויקרים! חלילה וחלילה! לימוד הלכות שמירת הלשון זה דבר חשוב ויסודי מאין כמוהו. אבל טענה אחת יש לי אליכם: האם כדי לא לדבר לשון הרע, אתם צריכים ללמוד את הלכות האלו? וכי אם יהיה מותר לדבר בגנות הזולת, תדברו בגנות?'

"שוו בנפשכם, בחור הרואה את אביו מתנהג שלא כשורה, האם הוא ירוץ לרב לשאול אותו אם מותר לו לספר על כך לכל החברים שלו בחדר האוכל? הייתכן כדבר הזה? בחור שידבר סרה באביו רק כי הרב פסק לו שהדבר מותר? הרי למדנו במסכת שבת, שהלל הזקן אמר לגוי שבא להתגייר, שהיסוד והשורש לכל מצוות התורה, הוא מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך.

"יהודים הם אחים זה לזה!", המשיך המשגיח לייסרם בנועם לשונו, וציטט את לשון ה'מסילת ישרים' בסוף פרק י"ט: 'אין הקב"ה אוהב אלא למי שאוהב את בניו, וכל כמה שאדם אוהב את בניו של הקב"ה יותר, כך הקב"ה מגדיל אהבתו אליו'..."

הבטחה של מרן שר התורה שליט"א

"זה בעצם הרעיון שעומד מאחורי היוזמה שלנו, לעודד לימוד ב'אהבת חסד' וקונטרס 'אהבת ישראל'. כמובן שאנחנו לא בדרגה של רבי מאיר חדש, ובוודאי שהלכות שמירת הלשון הן מעשיות מאוד, למרבה הצער, כמעט לכל אחד מאתנו. אבל הרעיון הוא שאנחנו צריכים לעסוק יותר בכיוון של 'עשה טוב', שזה החלק של 'אהבת חסד'. זה לא רק לא לדבר רע על הזולת, אלא גם לא לחשוב עליו רע! זה לא רק לא לצער אותו ולהציק לו, אלא גם לפעול למענו ולגמול עמו חסד ולאהוב אותו, גם אם הוא לא מהחוג שלך, או שהרב שלו לא חושב מהרב שלך, במחילה..."

"הנביא זכריה אומר בנבואה שמנבא על הגאולה העתידה: 'הנה אנוכי שולח לכם את אליה הנביא' הנה תבוא הגאולה... אבל יש שם תנאי אחד: 'ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם'. כלומר, לא רק שלא תדברו רע על הזולת, לא רק שלא תצער את החבר, אלא גם אל תחשבו עליו דברים רעים! וכמו שהוא מסיים שם: 'והשלום אהבו'."

"בספרים הקדושים כתוב, שמי שחושב מחשבות רעות על יחידים או על קבוצות ועדות שונות מעם ישראל, זה בבחינה של מחשבות אסורות, כמו מחשבת עבודה זרה רחמנא ליצ'לן. זה מה שמונע מאיתנו, לצערנו, את הגאולה השלמה, כמו שאומר זכריה הנביא. 'בימים אלו מתחיל מחזור חדש של לימוד 'חפץ חיים' ו'אהבת

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

♦ התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה - בתפילת הלחש או בחזרת הש"ץ? ♦ מה יש להעדיף בראש השנה - מחזור לתפילה או שופר? ♦ מדוע תיקנו חכמים להרבות בסעודה בראש השנה?

מהלכות תפילת מוסף של ראש השנה

• בסדרי מלכויות, זכרונות ושופרות, לכתחילה יש לומר את כל הפסוקים, אך בדיעבד, אם אמר: "ככתוב בתורתך", ו"כן כתוב בדברי קדשך", ו"כן נאמר על ידי עבדיך הנביאים", יצא ידי חובתו. ואם אמר חלק מהפסוקים, עליו להשלים את כולם.

• ראש השנה, הוא גם ראש חודש תשרי, ולמרות זאת, לא מזכירים זאת במפורש בתפילות היום, למעט איזכור קל בסוף פסוקי המוספים: "מִלְבָּד עֲלֵת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָה".
• לדעת השולחן ערוך, את פסוקי הקרבנות של המוספים, אומרים רק בתפילות מוסף של שבת ושל ראש חודש, ולא ביום טוב; ולדעת הרמ"א אומרים את פסוקי הקרבנות בכל המועדים.

התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה

• לדעת פוסקים רבים, התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה, הן בחזרת הש"ץ; וכך מנהג קהילות רבות מבני אשכנז. מאידך, בקהילות רבות נהגו, על פי האריז"ל והבעל שם טוב, לתקוע בתפילת הלחש.
• לדעת הגרי"ז מבריסק, חובה על כל יחיד מהציבור להקשיב לחזרת הש"ץ בתפילת מוסף של ראש השנה, כדי לקיים את תקנת התקיעות 'על סדר הברכות'; ורבים חולקים.
• מעת שמברכים על תקיעת השופר לפני תפילת מוסף, עד גמור התקיעות שבמוסף, לאחר ברכת 'שופרות' - אסור להפסיק בדיבור, כיון שהברכה חלה על כל התקיעות. ומותר להפסיק בדיבור בעניני התקיעות, או בתפילות, דהיינו, הן בתפילת מוסף עצמה, והן באמירת תהילים, בבקשות פרטיות, בניגון התפילה יחד עם החזן, ובאמירת 'ברוך הוא וברוך שמו'; וכן מותר להפסיק בדברי תורה מעניני התקיעות, כגון הלכות תקיעת שופר. ואף מי שהפסיק בענינים אחרים, לא יברך שנית, אלא אם כן הפסיק בין הברכה לתקיעה

הראשונה בדיבור שאינו קשור לתקיעות.

• מנהג בני ספרד, להריע לאחר תפילת מוסף 'תרועה גדולה'; ומנהג בני אשכנז, להאריך בתקיעה האחרונה מהתקיעות שמוסיפים לאחר תפילת מוסף, והיא מכונה 'תקיעה גדולה'.

הלכות שונות בקשר למי שנקלע בראש השנה למקום שאין בו מחזור או שופר

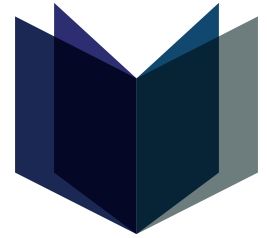
• מי שנקלע בראש השנה לסביבה שאין בה יהודים, ואין ברשותו 'מחזור' של ראש השנה, לא יתפלל תפילת מוסף אלא אם כן הוא זוכר בעל פה את כל ברכותיה.
• מי שנקלע בראש השנה למקום שאין בו 'בעל תוקע', ויש ברשותו שופר, אך אינו יודע לתקוע כי אם תקיעה בלבד, או שברים ותרועה בלבד, לא יתקע כלל.
• מי שנקלע בראש השנה למקום שאין בו שופר ולא 'מחזור' לתפילה, ויש באפשרותו לצעוד רגלית לאחד משני ישובים, אשר באחד מהם יוכל להשיג שופר, ובשני יוכל להשיג מחזור - עליו להעדיף את המקום שבו יוכל להשיג שופר.
• מי שאינו יכול להתפלל עם הציבור, ישתדל לכוון להתפלל בשעה שהציבור בעירו מתפללים; ובראש השנה, בשלוש השעות הראשונות של היום, יש להימנע מתפילה שלא בשעת תפילת הציבור.

מהלכות ה'חג' והשמחה בראש השנה

• ראש השנה נקרא 'חג', והוא בכלל מצוות 'וְשִׂמְחָתָּ בְּחַגֶּךָ'. ולכן, אוכלים ושותים ושמחים בראש השנה כבכל יום טוב, ואדרבה, חכמינו ז"ל תיקנו להרבות בסעודה בראש השנה, לסימן טוב.
• אסור לצום בשבת וביום טוב, ואפילו עד חצות היום; אולם, בראש השנה שחל בחול, מותר להאריך בתפילה עד לאחר חצות היום, (ובמקומות רבים נהגו להימנע מכך אף כשחל בחול).

"אם ניתן לכל יהודי תלמיד חכם להחזיק ביד שלו את כתב היד של הרמב"ם, הידיים שלו ירעדו מהתרגשות"

מתיקות התורה

הדרך שלך להצלחה
בלימוד תורתנו הקדושה

הרב מאיר קרסיאנסקי, אחראי תוכנית 'גישמאק בלימוד' בהיכלי הישיבות
החסידיות, מטעם ארגון אחינו, סיפק לנו לבקשתנו מספר עצות ו'טיפים',
שיאפשרו לחפץ בכך להרגיש מתיקות מיוחדת בלימוד התורה

ישראל וייס

במסגרת הפעילות שלי בישיבות לא ראיתי משהו יותר חזק ומצליח לגרום לשינוי מהקצה לקצה לטובה אצל הבחורים כמו, באותו רגע שהבחור מקבל 'מתיקות התורה' ומקבל 'גישמאק בלימוד'. קשה מאוד להסביר בכמה שורות מה עושים ואיך פועלים, אבל אנסה לתת כמה עצות.

הנני מוכן ומזומן

לפני שניגשים ללמוד את התורה הקדושה, חייבים להתבונן רגע אחד.

אם למשל ניתן ליהודי חסידי להחזיק בידיו את הגארטל של הבעל שם טוב הקדוש הוא יתרגש מאוד, נכון? אם ניתן לכל יהודי תלמיד חכם להחזיק ביד שלו את כתב היד של הרמב"ם, הידיים שלו ירעדו מהתרגשות. אז הנה, אנחנו כולנו מחזיקים בידיים שלנו את התורה הקדושה שנכתבה על ידי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, בורא כל העולמים נתן לנו את התורה הקדושה. הרי העולם קיים כבר 5,781 שנה, והתורה נבראה אלפי שנים קודם לכן, וניתנה לעם ישראל כדי שנעסוק בה כל ימות עולם.

כשאתה חושב על זה ככה, יש לזה משמעות אחרת לגמרי!

זה מעביר רעד בלב, הרגשה אחרת כשבאים ללמוד ככה את התורה הקדושה.

מסרים ואיתותים מאבות אבותינו

אנחנו תמיד אומרים לבחורים, תחשוב שייתנו לך עכשיו לכתוב מכתב לנכדים שלך, יפתחו אותו בעוד 60 שנה, אתה תכתוב אותו ככה בקלות ראש, כלאחר יד? לא! תשקיע הרבה מחשבה. ואם זה מכתב לנינים שיפתחו אותו בעוד 100 שנה? כמוכן שתשקיע יותר. עכשיו בוא נחשוב ביחד כמה השקיעו חז"ל כשכתבו לנו את הגמרא לפני אלפיים שנה... כל מילה מדוקדקת, כל שאלה במקומה עומדת, הכל מתוכנן לפרטי פרטים, ברוח הקודש, ובמסירה מדור לדור. ולכן כשאנחנו לומדים אנחנו צריכים להתחבר לאווירה הזאת, ולהבין שכל מה שאנחנו רואים בגמרא, זה מסרים ואיתותים מאבות אבותינו, ויש הרבה מאוד עומק, מחשבה ותוכן בכל מילה ובכל אות.

המכתב האישי שלך

להבין שהתורה מדברת אלי, אליך, לשכן שלך, לכל יהודי ויהודי באופן אישי. הגמרא שאנו עוסקים בה, היא מכתב אישי שכתבו לנו התנאים והאמוראים, הם פנו אלינו וכתבו לנו, לכל אחד ואחד מאיתנו, מה מותר מה אסור, איפה צריכים הרחקות וסייגים, מתי העובר על דברי התורה חייב ומתי הוא פטור ועוד ועוד.

לכל יהודי יש חלק בתורה, "בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה", בהתחלה זה 'תורת ה', אבל אחר כך היא הופכת להיות 'תורתו', התורה של כל אחד ואחד, וככל שעוסקים בה יותר זוכים להרגיש את ההרגשה הזאת ביתר שאת.

הכי חשוב, לסכם מה שלמדת

הכי חשוב, לסכם כל סוגיה. כשמסיימים ללמוד לסגור את הגמרא, ולחזור עליה בקיצור נמרץ על מה שלמדנו, שיהיה מסוכם בצורה ברורה. לא רק שזה עוזר לנו לזכור את הנלמד בהמשך הדרך, אלא שזה גם נותן לנו תחושת סיפוק. הנה, התייגעתי, השקעתי, התאמצתי במשך שלוש שעות של לימוד, ועכשיו כשסיימתי יש לי ביד עמוד או דף שלם של גמרא. היש לך הנאה גדולה מזאת? בחור שמתרגל לייצר לעצמו את הסיפוק הזה בכל פעם אחרי שהוא לומד, יש לו חשק ורצון ללמוד שוב גם בסדר הבא...